

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 19.

Főszerkesztő: **VÉZSI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 23 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Pillantás a jövőbe.

Budapest, március 30.

(v.) Indemnitást kér a kormány az országgyűléstől újabb négy hónapra. Gondos előrelátással már ma tette le a pénzügyminiszter az erre vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház asztalára; s úgy tudjuk, a kormány rögtön a husvétii szünet után akarja azt tárgyalatni, természetesen a véderővita felbeszárkításával. Amit az ex-lex elkerülése érdekében a kormány megtehetett, azt ime megcseltek. Négy héttel a régi költségvetési provizórium lejártá előlt be van nyujtva az új indemnitás-javaslat s teljes felhőnapnyi ideje lesz a parlamentnek ama kérdés megvitatására, hogy forognak-e fenn eléggé nyomós okok az alkotmányos élet folytonosságának erőszakos megszakítására. A többi aztán az ellenzék dolga. Ó lássa, mit fog csinálni; s egyedül őt fogja a felelősség minden bekövetkezendő dologért terhelni.

Eddig az ellenzék váltig azt hangoztatta, hogy az obstrukciónak nincs egyéb célja, csak az, hogy az ujonclétszám emelése törvényerőre ne juthasson. Az obstrukciót, mely mindenesetre rendkívüli fegyver a kisebbség kezében, következésként egyedül ezzel igazolták, egyedül ezzel mentegették. Megváltik nem sokára, őszinte volt-e ez a beszéd. Ha a kisebbség csakugyan nem akar egyebet, mint amit bevall, no hát akkor az indemnitást simán és kellő időben fogja keresztülbocsátani. Hiszen teheti ezt a katonai javaslatokkal szemben kifejtett ellentállásának minden csorbulása nélkül. Sőt mennél gyorsabban intézi el az indemnitást, annál nagyobb erkölcsi nyomatókat ad eddigi erő kifejtésének. Mintegy tüntetve mutatná ki ezzel, hogy az obstrukcióból reá háramló súlyos felelősség tudatában minden mellékcélját távollatja magától. Szinte mondanék,

hogy a katonai javaslatok jelszavaival mozgósított közvéleménynek az ellenzék egyenesen tartozik az indemnitás akadálytalan átérésztésével.

Ámde nem tekinthető kizártnak, hogy az obstrukciót mindezek ellenére kiterjesztik a költségvetési provizóriumra is. Sőt ama fejtelenség láttára, mely az ellenzéken uralkodik s egyre nyilvánvalóbbá teszi, hogy kivált a Kossuth-párton a régi oszlopos tekintélyek kiejtetté kezűkből a vezetés fonalát, szinte bizonyosra vehető, hogy a törvényes felhatalmazás nélkül való kormányzás aligha fog elkerülhetővé válni. Ez az eshetőség, amelyet immár számításba kell venni, mit bizonyítana vajjon? Azt, hogy az obstrukció bevallott céljai mögött egyéb célok is lappanganak. Azt, hogy eme példátlan konoksgú szóharc nem csupán a katonai javaslatoknak akarja a nyakát szegni, mert hiszen ezt a célt az ex-lex állapot felidézése nem segíti elő, hanem a nyakát akarja szegni egyebeknek is. Kinek és minek? Lehet, hogy csupán a Széll-kabinetnek. Ámde megoldható-e a helyzet válsága egy kormánykrízis útján? A Széll-kabinet utóda vajjon visszavonhatná-e az Ausztriában már törvényre vált véderőjavaslatokat? Ezt a képtelenséget igazán a legnaivabb lélek sem fogja elhinni. Avagy hajlandó lesz-e a függetlenségi párt — szantszándékkal beszélünk a kisebbségnek csupán erről az egy pártjáról — az eddig megostromolt javaslatokat egy más minisztérium kedvéért átbocsátani s ezzel azt a látszatot kelteni, hogy nem az ujonclétszám emelését akarta ő megátolni, hanem célja egy új kormányelnöknek a nyeregbe segítése volt csupán? Ezt a fellevét a *lamine* visszautasítjuk mint oktalant s mint olyant, amelyet egy komoly pártnak imputálni nem szabad.

Am ha az ex-lex állapot felidézésével

nem kormányt akar az ellenzék buktatni, ugyan mi más célja lehetne vele? Itt csak két eset lehetséges. Vagy az, hogy az alkotmányos kormányzás folytonosságát olyan feldult lelki állapotban szakítja meg, mely egyértelmű volna az öntudatlan, okairól és céljáról számot adni nem tudó romboló mániával. Vagy pedig az, hogy szantszándékkal s céltudatosan pályázik az ex-lex állapotra, az ezzel járó alkotmányválságra s az emeből folyó súlyos belpolitikai bonyodalmakra. A két eset közül melyik fogna bekövetkezni? Ugy véljük: mindakettő. Ha lesz ex-lex, akkor azok közt, akik felidéznek, meg lesz található mind a két species. Az is, mely annyira belelovalta magát a dűbbe, hogy az örvény szelén sem tudja már magát tékezni. És az is, mely bonyodalmakat, ha kell: forradalmi rázkódásokat is akar, hogy aztán halászhasson a zavarosban. Az előbbi specieset azok közt sejtjük, akik csinálják az obstrukciót. Az utóbbit azok közt, akik dirigálják.

A fenyegető ex-lexnek emlegetik még egy másik okát is. Azt rebesgetik ugyanis, hogy az indemnitást azért nem szabad megadni, mert csakis így vehető biztosra, hogy az országgyűlés nem fog feloszlatatni. Ezt az okadatolást szerfölött érdekesnek tartjuk. Mert azt jelentené, hogy akik ma a közvélemény lelkes támogatásával hivalkodnak, voltaképpen fázanak a választásoktól. Hát ha olyan nagyra vannak az ellenzéken a nemzeti akaratsnak melléjűkszegődésével, ugyan mért állának utját e nemzeti akarat törvényes megnyilatkozásának? Bizony mondjuk, mennél jogosabban vélik az urak a kormányt a feloszlats szándékával meggyanusítani, annál készségesebben kellene átbocsátaniok az indemnitást, mely a nemzeti akaratsnak alkotmányos uton való kipuhatolását lehetővé teszi.

Egyébként pedig jegyezze meg az ellen-

TÁRCA

Levél.

Anyám, emlékszel-e? Vagy tiszéves lehettem — Szerelmes levelet írt nékém egy diák.
A postillon d'amour te fogtad el helyettem.
Lett ebből csakhamar szép felfordult világ!
Anyám, emlékszel-e?

Előbb a részemet alaposan kiadtad.
— Az isten áldja meg — nem volt rest a kezéd.
— És mondtad: „Szörnyűség! Ily szegényér miattad!”
S aznap nem adtad ki az uzsonna-tejt —
Anyám, emlékszel-e?

Aztán sebbel-lobbal a szomszédba siettél.
Hol a levélíró titkos lovag lakott.
Vitted a levelet. Elégtételt kerestél.
Meggkaptad csakhamar. Hajh, ő is kikapott...
Anyám, emlékszel-e?

Sírtam keservesen és sírt valaki más is.
Mélységes gyász borult e naptól fogva rám.
Am a te haragod nem tarthatott sokáig —
S kiesillant a derű szemeid mesolyán —
Anyám, emlékszel-e?

S akkor hízelkedőn karoltam át a térded.
S öledbe hajtottam szegény, bűnös fejem.

S gondoltam: „Istenem, beh különös az élet!
S milyen nehéz dolog is az a szerelem!”
Anyám, emlékszel-e?

Erdős Renée.

Megbocsátás.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: François Coppée.

A Rue Delambreban, abban a bércszárnyában, ahol Toni Robec két negyed óta egy szobában lakott, általában azt hitték róla, hogy özvegy. Bizonyára kevéssel azelőtt vesztette el a feleségét, gondolták, mivel kis fia, akivel együtt élt — ez a kis fiókó, aki mindig olyan csinos volt, mintha gondos anyja lett volna — alig volt hatéves. De sem az apa, sem a fia nem viselt gyász-fiórt a kalapján, vagy karján.

Réggelint Toni Robec, aki a Quartier Latin egyik nyomdájában volt alkalmazva, egy szomszédos iskolába vitte az ő kis Adrienjét, aki még egészen álmosan apja vállára hajtotta fejcskéjét. Estefelé elment érte, kézen fogva vezette a kis embert és a mézárósnál, zöldséges kofánál bevásárolta mindazt, amire a vacsorához szüksége volt, mint ahogy bármely asszony cselekedni szokta. A bevásárolt holmit hazavitte s másnap reggelig bezárkóztott.

A jószívű szomszédok sajnálták a szegény apát, a mintegy negyvenéves, szép embert, akinek szomorú, sápadt volt az arca, akinek ezüstszálak keveredtek fekete szakállába s akinek egy pihenő oroszlánéhoz volt hasonlatos az aranyszínűszeme. Azt mondták:

— Ennek az embernek meg kellene újra házasodnia... Tisztességes férfi, aki sohasem ittas. Könnyen akadhatna egy derék leányra, aki neki és fiának gondját viselné. Vette észre, milyen csinosan tartja, öközteti a fiát? Rendes ember, ezt mindjárt meglátni rajta. És úgy látszik, megkeres naponta vagy tíz frankot.

Szívesen ismerkedtek volna meg vele. Rendes körülmények között nem valami nehéz ismeretséget kötni a szomszédokkal egy soklakóju házban, ahol mindenki nyitott ajtók mellett él, de Toninak olyan tartózkodó volt a viselkedése, olyan hűvös módon köszöntötte az embereket a lépcsőkön, hogy mindenkit visszariasztott.

Vasárnaponként az apa és fia tisztán, mint két vadonatúj pénzdarab, sétálni ment. Találkoztak velük a múzeumokban, a botanikus-kertben. Látták őket azonkívül a negyed egy kis kávéházban az asztala mellett is, ahol Toni, a hét egyetlen pazarlását engedve meg magának, lassan, kis kortyokban itta az abszinthjét, Adrien pedig, a börtölcéskán ülve mellette, a képes folyóiratokat nézegette.

— Nem, hölgyeim, — mondotta a szentimentális házmesterné — ez az özvegy nem házasodik meg újra. Legutóbb, kedden, a Montparnasse-temetőben találkoztam vele. Az embernek a szíve fájt, amikor ott látta az árvájával. Bizonyosan imádtá a megboldogultat. Ritka eset, de azért megesik. Ez vigasztalhatatlan.

Valóban, Toni Robec gyöngéden szerette a feleségét és nem tudott megvigasztalódni, amiért elvesztette. De nem volt özvegy. Előte egyszerű volt, de nem volt boldog. Lelkiismeretes munkás volt, de csak közepes tehetségű, s csak későn tudta megtanulni a mesterségét és félig-meddig megkeresni a kenyerét. Azért gondolt csak a

zék, hogy a többség s a kormány rendületlenül áll igazai mellett és nem fél semmitől: az ex-lexelt sem. Nyugodt lelkiismerettel és szilárd eltökéltséggel nézünk a szembe ez eshetőségek. A terrorizmussal szembe helyezzük a jogot, a kalandok politikájával az állami és nemzeti konszolidáció következményeit s a kisebb méretű nemzeti vívmányok étvágyával a legnagyobb és legértékesebb nemzeti vívmánynak, a parlamentarizmusnak ép-ségéhez fűződő érdeket.

BELFÖLD

A mai ülés. A képviselőház mai ülését Lengyel Zoltán elejétől végig kibeszélte. Az első félórán fennhangon gondolkodott, hogy vajjon mért tartják őt hatalmasságnak; erre nem talált ízeletet. Aztán különböző izetlen tréfával ölte az időt, de úgy se tudott megakn hallgatóságot fogni, ami úgy kihozta a békéttüresből, hogy beszédében megszámláltatta a t. Házat, vannak-e együtt legalább negyvenen? Kiderült, hogy negyvennyolcan voltak a hallgató mártírok. Ezeket Lengyel Zoltán delután három óráig szórakoztatta és gyötörte, nagyon kedélyesen szöve beszédében mindenféle állatmesét és életrajzi adatot. Egyszer-mászor valami kivívott izletelensége miatt az előző rendre is utasította, de Lengyel Zoltán azt is hálásan fogadta. Legalább kevesebbet kellett beszélnie. Az ellengyelzoltánolt ülés elején Lukács László pénzügyminiszter betérjett a második indennym-javaslatot, melyet a szébbeli ifjuság stilszerűen azzal a felkiáltással fogadott: — Abból se lesz prédikációs halott! Holnap Fichter Győző beszélt.

Széll Kálmán Szilágyi Deszöröl. Széll Kálmán miniszterelnök dr. Szivák Imre országgyűlési képviselőhöz, mint a budapesti ügyvédi Kamara elnökéhez, a következő levelet intézte:

Nagyságos elnök ur!
Elbárháthatatlan, íőlem nem függő és az utolsó percben előállott akadály folytán nem jelenhettem meg a budapesti ügyvédi kamara tegnapi díszközgyűlésén, amelyen résztvenni feltett szándékom volt.
Végtelenül fájlalom, hogy nem felelhettem meg megüszelő meghívásuknak, hogy ezzel is kifejezést adjak az ügyvédi kar iránti tiszteletemnek és nagyrabecsülésémnek és hogy lerőjiam kegyeletemet Szilágyi Deször iránt, kinek emlékére volt szentelve ezen ünnepély.
De meg lehet győződve nagyságod, hogy habár nem is vehettem részt az ünnepélyen, lélekben együtt ünnepelem az ügyvédi kamarával a nagynevű államférfi és európai híri jogász kegyeletos emléket, akivel hosszu évtizedeken át szolgáltam

házaságra tul a harmincon. Okos leányra kellett volna akadnia, aki úgy, mint ő, ne féljen a nyomorúságtól. De a szerelem nem törődik az ilyesfélével!

Toni elvesztette a fejét egy tizenkilencéves virágkészítőleány csinos arcoskájától. Kétségkívül tiszteessége leány, de amolyan könnyű életre hajló. Csak a ruhával törődött, de nagyon értett hozzá egyébként, hogy néhány rongyból úgy öltözködjék, mint valami hercegnő. Toninak volt egy kis megtakarított pénze; ez éppen arra volt elég, hogy csinosan berendezkedjék, tükrös szekrényt vegyen, — nyolcvan frankba került a Pambourg Saint-Antoineban, — amelyben a felesége tetőtől talpig megnézgethette magát. Elvette Clementinejét s az első idők gyönyörűek voltak, két szobában laktak az ötödik emeleten, a Boulevard du Port Royalon, egy aprócska erkélyvel, egész Párisra való kilátással.

Esténként kijött a nyomdából begombolt felöltövel, amely előfőde a munkás-zubbonyát és egy burzosa külsejével Toni Robec megvárta a Saint-Pérs-híd sarkán az ő kis feleségét, aki abban az időtájban jött mindig a műhelyéből. Karöltve egymáshoz simulva siettek távoli lakásukba, hogy vidáman elkészítsék a vacsorájukat. A vasárnapok különösen pompásak voltak. Olyan jól érezték magukat odahaza, sohasem mentek el. Ő, azok a jó reggelik nyáron, nyitott ablakok mellett, amelyeken át a nagy várost s az egész eget be lehetett látni!

Miközben a kávéját szüresölte és cigarettáját elszította, Clementine az erkélyen a virágos ládikákat öntözötte. Tuldságosan bájos volt! Toni Robec fölállott és csokort nyomott a nyakára.

— Ugyan hagyj el... Milyen ostoba vagy! De aztán megszületett a gyermek, a kis Felix, akit minden két hétben meglátogattak a dajkájánál Margencyban. Egy év alig mult el, a kicsike meghalt görcsökben. A házaspárt meg-

a közügyet és vállvetve küzdöttem akkor amidőn nagy alkotásaimak megvalósításán munkálkodott. Kiváló tisztelettel
Budapest, 1903. március 30-án.

Széll Kálmán.

Második indennym. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot terjesztett be az indennym meghosszabbításáról. A második indennym, éppen úgy, mint az első, négy hónapra, vagyis augusztus végéig terjedő időre szól.

Két küldöttség Apponyinál. Békés-Csabáról száz, a monori választókerületnek Üllő, Gomba, Monor és Vecsés községeiből pedig mintegy háromszáz emberből álló küldöttség tisztelettel ma délelőt a képviselőházban gróf Apponyi Albert elnököt, az ujonctörvényjavaslat ellen négyüési tiltakozó határozatokat hozva. A csabaiakat Barabás Béla országgyűlési képviselő vezette, hozzácsatlakozott Kubik Béla képviselő is. Barabás a kérvényt átadva, azt mondta, hogy mint a kecskeméti, úgy a csabaiak sem jöttek rendbontó szándékkal, hanem csak alkotmányos jogaikat gyakorolják, mikor kérvénytel jordanak a Házhöz. Gróf Apponyi Albert a kérvényt átvéve, megjegyezte, hogy eddig még egyetlen deputáció sem jött rendbontás végett, legkevésbé tehetné ezt fel a csabaiakról, akik neki polgártársai is, mert hiszen ő is csabai polgár. Kéri a deputációt és ennek küldőit, fogadják a törvényhozás alkotmányos döntését törvény-tisztelettel polgárokhoz illo megnyugvással. A monoriakat Lukács Gyula képviselő vezette, hozzá csatlakoztak Kossuth Ferenc, Nesi Pál, Barabás Béla és Gabányi Miklós. Gróf Apponyi Albert ezeket is a szokásos beszéddel fogadta és a törvényhozás döntésének nyugalommal való bevárására és megnyugvással való fogadására kérte.

A készfzetések megkezdése. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház holnap ülésén három törvényjavaslatot fog betérjesztani. Az egyik a készfzetések megkezdésére vonatkozik és az Osztrák-Magyar Bank érdeklésére vonatkozó megállapodással van egybekötve, a másik 19.200.000 korona értékű ötkoronasok kiveretéséről szól, a harmadik törvényjavaslat pedig az 1892-iki érem-és valutaszereződéshez való pótlás.

Fővárosi küldöttség Széll Kálmánnál. Budapest törvényhatósága nevében ma délelőt nagy küldöttség tisztelettel Széll Kálmán kormányelnök belügyminiszternél a fővárosi rendőrségi kvótája dolgában. A deputációt — amelynek soraiban voltak: Berzevics Albert, Vési József, Hellai Ferenc, Morzsányi Károly, Hock János, Vássonvi Vilmos országgyűlési képviselők, Halmos János polgármester, Matuska Alajos alpolgármester, Rónyi Deször főjegyző, Ehrlich Gusztáv, Radocza János, Springer Ferenc köztörvényható-

visztalta nemsokára Adrien születése, akit az anyja maga akart táplálni. Odahagyta a virágüzletet, hazavette a munkát. Most már csak felannyit keresett ugyan, de azért cifráldokott egy kicsit és adta az urhölgyet, mikor a kicsikét kosaras kocsikában tologatta a Luxembourgban.

Toni tehát négy helyett dolgozott. Elszaka egy lapnál dolgozott. Mindazonáltal Robecék el voltak adósodva. Aztán, mikor a gyermek nagyobb lett, kisedődvőta járt s anyja, a még mindig kacér, munka nélkül otthon unakozott, hozzászokott a veszedelmes kószáláshoz. El kell képzelnünk a szegény, korán megvénült férjet, akit a gondok és nélkülözések gyötörtek, s mellette ezt a huszonhároméves, boldon teremtést, aki szép, mint Greuzenake egy festményén!...

Egy este, mikor Toni Robec a fiával hazakeresztet — arra menet, magával hozta a kis iskolából — a kandallón egy levelet talált. Mikor feltépte a borítékot, Clementine karikagyűrűje hullott ki belőle. A levélben elbuszozott tőle és fiától a gonosz asszony és arra kérte őket, hogy bocsássanak meg neki!...

Toni Robec sokat sirt és mikor Adrien azt mondta neki: — Hol van mama? Hazajön nemsokára mama? — akkor szenvedélyesen megölette a kicsikét és azt felelte: — Nem tudom.

Clementine május első napjaiban tünt ell Toni júliusban csaknem minden butorát eladta, hogy kifizethesse az adósságát, s egy másik nevezőbe költözött. Ott élt visszavonultan a kis fiával s a környék özvegynek tartotta.

Szeptember vége felé levelet kapott a feleségétől. Négy oldal, telo panaszzsal és kétségbeeséssel. A tintát könny mossa el. Kedvese, egy orvosnővendék, öt hét óta vakáción volt, a családjához utazott, messze Déltre. Nem írt azóta, s nem adott életjelet magáról. El volt jagyatra, el volt árulva, ő, az árulóasszony. És ő

sági bizottsági tagok — Márkus József főpolgármester vezette. A főpolgármester a fővárosi memorandumát ányujtva, kifejtette, hogy a fővárosra súlyos terhet ró az államrendőrség fenntartásához való hozzájárulás. Nem pusztán a kvóta nagysága, hanem főleg annak évről-évre való emelkedése az, ami a fővárost arra készíti, hogy a kormányhoz forduljon a helyzet szanálása végett. Az államtisztviselők fizetésének emeléséről szóló törvényjavaslat a rendőrtisztikár fizetését is rendezni akarja s az itt keletkező differenciákból egyszerre 300.000 K. esik a fővárosra. Kéri tehát a köztörvényhatóság, hogy a kormány a fővárosnak a rendőrségi költséghez való hozzájárulását ne kules szerint, hanem átalányösszegekben állapítsa meg.

Széll Kálmán miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget. Már két évvel ezelőt kifejtette a képviselőházban, hogy elvileg készséggel hozzájárul abhoz, hogy a fővárosnak a rendőrségi költségekhez való hozzájárulása átalányszerűleg szabályoztassék. Ez az álláspontja nem változott és nagyon méltányosnak találja a fővárosnak itt kifejtett óhaját, hogy egy végleg megállapított összeggel számolhasson. Az a kérdés, hogy az átalányra való átérés mikor történjék. Ő azt hiszi, hogy a kérdés legelőszérűbben a fővárosi törvény keretében lesz megoldható. Abban a tervezetben, amely a fővárosi közigazgatás rendezésére már el is készült, az átalány elvőt fogadta el.

Igyekezni fog ezen átalány minden méltányos kívánság tekintetbe vételével megállapítani. Ami a tisztviselő-fizetési törvényjavaslat révén keletkezett 300.000 koronás kvótaemelkedést illeti, erre nézve vannak nehézségek. A pénzügyminiszterrel kell érintkeznie, amit ő szívesen meg is tesz. Legyenek hozzá azzal a bizalommal, hogy a kérdést a legjobb akaratral veszi kezébe.

A küldöttség éljenzéssel fogadta a kormányelnök megnyugtató válaszát. Széll miniszterelnök ezután kezelt fogott a küldöttség tagjaival.

Az aradi új román püspök. Mint a Pester Lloyd értesül, a király már megerősítette Pap J. János archimandritának aradi görög-keleti püspökké való megválasztását.

Német okorgyárosok a magyar okorkontingensről. Lukács László pénzügyminiszterhez ma Berlinből a következő távirat érkezett:

Anglia megtartotta prémios gyarmatait és finomítási előnyeit, Franciaország a de'axe de d stancet és bonifikaációt kap. Ausztria-Magyarország a kettős kontingentálást kapta. Németország a cukor detariálást kapja a III. tartásban, mi egybehangzó nézetben vagyunk excoellenádial vagy mindezek beleülköznek a brüsszeli konvencióba vagy egyik sem. A német okorgyárosok többsége.

Ez a távirat azt mutatja, hogy külföldön is elismerik — még pedig közvetlenül érdekelt és illeté-

meqbánta a bűnét, esdekelt, könyörgött kegyelemért. Ez a szegény Toninak nagyon fájt. De büszke volt és semmit sem választott az asszonynak. Nem kapott több hirt Clementineről karácsonyig.

Néhány év óta az volt Robecnek a megható szokása, hogy ezen az estén feleségével elsőszülöttjének, Felixnek a sírjára szerény bokréttát vittek fagyott ibolyából, középütt egy szál halovány rózsával. Első ízben kellett most Toni Robecnek egymagában kimennie a temetőbe a kis Adriennel. Mikor belépett a temető kapuján, — az ég komoran szürke volt — sokkal inkább szenvedett, mint eddig, amikor a hűtlenre gondolt.

— Hol van most? — gondolta magában. — Mi lett belőle?

De mikor a kicsike sírjához ért, amelyet csak egy kis fáradozással talált meg, árulva megállott. A síron három-négy játék hevert, amelyet a legszegényebb gyermekek szoktak kapni — trombita, paprikajadasi, kutyuska és sip — valaki akkor tehette oda a holmit, mert egészen újjak voltak és valószínűleg előttevaló napon vették a tizenháromkrajcáros bazárban.

— Ah, játékok! — kiáltott fel örömmel Adrien.

De apja egy kis szellet papírost is vett észre, amely a játékokra volt erősvite. Lehajolt, fölvette és a következőket olvasta a — jói ismert írással: „Adriennek Felix testvérkéjétől, aki most a kis Jézusnál van.”

Hirtelen érzi, hogy fiacskája hozzásimul és hallja, amint ijedten suttogja:

— Mama!

Néhány lépessel odébb, cipruscsoport alatt egy asszony térdelt. Szegényesen volt öltözködve és olyan sápadt volt! Olyan szomoruan nézett! Esdekli mozdulattal nyujtotta feléje összekulesolt kezét!

Egy borzongás után, amelyet inkább a saj-

kes szakkörökben — hogy a magyar kontingentálás a brüsszeli konvenció betűjének és szellemének megfelelő. A magyar kormány tehát ebben a kérdésben egyáltalában nem lesz magára hagyva, hanem ellenkezőleg, igen népes és igen jó társaságban lesz, ha a fűgő kérdések a brüsszeli állandó bizottság előtt eldöntésre kerülnek.

Zsidó egyházgyűlés.

Budapest, március 30.

Az izraelita községkerületi elnökök ma tartották a pesti izr. hitközség székházában rendes évi gyűlést, amelyen megjelentek: *Danóth Manó* (Trencsén), *Schweiger Márton* (Budapest), *dr. Szilasi Fülöp* (Szabadka), *Deutsch J. M.* (Szombathely), *Leopold Sándor* (Szeged), *Wertheim Armin* (Székesfehérvár), *Schreiber Ignác* kir. tanácsos (Győr), *Lippe Vi mos kir. táblai bír.* (Szolnok), *dr. Berkovits Ferenc* (Nagyvárad), *úr. várbeli Rósa Izsó* (Szeged), *Sternthal Salamou* (Temesvár), *Weisz Mór* (Kolozsvár), *dr. Schul Győző* (Szászváros) és *dr. Simon József* kir. tanácsos mint e. óadó.

Schweiger Márton mint az utolsó gyűlés elnöke üdvözlőlvén a megjelenteket, tudatta, hogy gelsei *Gutmann Vilmos* és *Pölczer Bernát* kimentették elmaradásukat; felkérte ezután a gyűlést, hogy a jelen gyűlés tartamára elnökök és elnökhelyettest, továbbá az Országos Iroda számára elnökök válasszassanak. A gyűlés elnökeiül *Schweiger Márton* elnökhelyettesül *dr. Rósa Izsó*, az Országos Iroda elnökeül ugyanazok *Schweiger Márton* választották meg, ennek akadályoztatása esetére pedig gelsei *Gutmann Vilmost*.

A megalakulás után *dr. Simon József* előterjesztette az Országos Iroda jelentését, melyből a következőket közöljük:

I. Az utolsó gyűlésen megbízást nyert az Iroda, hogy a kultuszminiszterhez újabb leterjesztést intézzen, melyben az izraelita egyházi célokra megállapított javadalomnak a többi egyház dotációja arányában való további felemelést kérésekben. Az Országos Iroda a megbízásban eljárt és árazódása eredményeképpen jelenti, hogy a kormány az izraelita egyházi célokra megállapított javadalmat a folyó évre 10 500 koronával emelte, úgy hogy e címen az 1903. évre állami költségvetésben már 35 500 korona szerepel. De elenyészlen csekély ez az összeg még mindig ha összehajlítjuk a keresztény felekezetek állami dotációjával, szükséges tehát, hogy az izraelita egyházi célokra szánt javadalomnak a lélekszám arányában való megállapítása iránt a kormányhoz ismét leterjesztés intézkedjen.

Hasonló aránytalanság, mint az egyházi segélynél, mutatkozik a lelkesi jövedelem kiegészítésére fordított összegnek is. Az 1902. évben kaptak kerék számban: az ágostai evangélikus egyház lelkesei 9000 a reformátusok lelkesei 482 000, az unitáriusok lelkesei 83 000, a görög-keleti románok lelkesei 711 000, a görög-keleti szerbek lelkesei 263, az izraelita vallás rabbjai 10 000 koronát.

Ennek az aránytalanságnak az az oka, hogy a törvény nem az izraeliták viszonyait alapján készült. Minthogy a kiegészítés évenként 100 koronával emelkedik csak két év múlva, 1906-ben, fogja az a törvénnyel, mint a régi gyalázat emléke támasztott benne, mikor az egykor annyira szeretett asszonyt ilyen állapotban meglátta, Robec odatolta szelénden a fiát a szerencsétlenhez.

— Adrien — mondotta — menj, öled meg anyádat.

Az asszony szenvedélyes mozdulattal megragadta gyermekét s csókokkal borította a haját. Boldog dünyögés tört ki ajkán, aztán esdekliően nézett a férjére.

— Milyen jó vagy — sutogta.

De Robec már ott állt mellette és csaknem ridegen mondotta:

— Ne beszélj és nyujtsd a karodat.

A temető nem volt messze a Rue Delambre-től. Nagy léptekkel mentek. Toni érezte, mint remeg Clementine karja az övé. A ficska ott ment mellettük. Gondolatát már másutt kalandoztak, a játékokat nézegették.

A házmesterné az ajtóban állott.

— Jó asszony — mondta Robec — itt van a feleségem, aki hat hónap óta beteg anyjánál volt a vidéken. Most visszajött és megint velem lakik.

És amikor fölment a lépcsőn, támogatnia, csaknem vinnie kellett a szerencsétlent, könnyekben tört ki az asszony, a meghatottságtól és az örömtől alig tudott megállni a lábán.

Szükecske szobájába érkezve, Toni meghagyta a feleségnek, hogy üljön az egyetlen karosszékre, és megint az élére adta a gyermeket, azután kinyitotta az almárióm egy fiókját, kis faskatulyát vett ki belőle, előkereste Clementine karikagyűrűjét és az ujjára huzta. És aztán egyetlen szemrehányó szó, a multra való legcsekélyebb emlékeztetés nélkül, csendesen és komolyan, az egyszerű szívek hatalmas nagylelkűségével homlokot esőkolta, hogy egészen bizonyos legyen az asszony, hogy megbocsátott neki.

vényben megállapított maximumot, vagyis 800, illetőleg 1600 koronát elérni.

Azt az anvagi kárt, melyet a zsidóság a kongruánál szenved az Iroda nem járhatja annyira mint azt az értelem vesztését, mely a felekezetet az áttörések révén éri. A kultuszminiszter hivatalos adatai szerint az áttörések folytán az izraelita felekezet vesztése az egyházközpontok törvények életbe lépése óta 1639 lélek volt. Arról biztos adatok nincsenek, hogy mindezeknél az áttörési eseteknél az 1868: LIII. t. c. 1-8. §-ában előírt formások megtartottak-e vagy sem. Ez a ténykörülmény annyiban bír fontossággal, amennyiben az az áttérés, melynél a törvényes formások megtartva nem lettek, törvényesen megtörténtnek nem tekintik. Maga a keresztlevél felmutatása azt az egyént aki az izr. hitközségnek adóköteles tagja, még nem menti fel a hitközségi teher viselése alól. Az illető megrógható kultuszadóval mindaddig, míg a törvényes formásoknak eleget nem tett jelsül saját hitközségének rabbjai előtt két ízben — még pedig másodszor az első nyilatkozatától számítottól 14 nap eltelte után és legfeljebb 30 nap eltelte előtt — áttérési szándékát ki nem nyilatkozta.

II. A most említett szomorú tapasztalatok a felekezetnek kötelességévé tesszik, hogy a hitoktatás helyes teljesítésére a legnagyobb gondot fordítsa. Törökéni kell arra hogy az ifjúság, az iskolából kikerülve, anyai va fiamserrel legyen felszerelve, mely által felekezetének öntudatos és önzertesz tagjává válhat. Történetek is már intézkedések több községkerületben megelégedő tanterv kidolgozására és arra nézve is hogy a hitoktatás az összes iskolákban egyöntetűvé téssek. Az egyes községkerületek bizottságait által kidolgozott tantervek összeegyeztetésére országos bizottság lesz egybehívandó mely a többnyire rabnikból és tanárokból fog állni. Gondoskodni kell tehát arról, hogy a vidéki tagoknak az utazással és az itt-tartózkodással járó költségek megérüljenek, még pedig az Országos Magyar Izraelita Közösség terhére.

III. Ezután közöl a jelentés több rendelkezést és áttérve a felekezeti iskolák ügyeire, felkéri az elnököket, hogy a községkerületek képviselőtestületei által az 1876: XXXVIII. törvények 3. §-ának 2. pontja értelmében a felekezeti iskolák szervezetét és teendőit állapítsák meg.

IV. Szükségét látja az Iroda annak is, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsásson ki az 1895. évi XLII. törvények 3. §-ának végrehajtása tárgyában, mely a következő intézkedést tartalmazza: „Lelekesz (rabbi) és hitközségi előjáró az izraelita felekezetnek csak oly tagja lehet, aki magyar állampolgár és aki képesítését Magyarországon nyerte.”

Minthogy a törvény azt kívánja, hogy hitközségi előjáró csak az legyen, aki képesítését Magyarországon nyerte, vita tárgyát képezi egy hitközségben: hogy egy orvos, aki Bécsben nyerte képesítését, megválasztható-e hitközségi előjárónak. A honvédelmi miniszter pedig egy konkrét esetben, mely iránt a tárgyalások még folynak azt az álláspontot foglalja el, hogy az 1895. évi XLII. törvények 3. §-ára való tekintettel oly rabbijait, aki tanmányaikat nem Magyarországon nyerte, a védtörvény 31. §-ában megállapított kedvezményben nem részesíthető. E szerint tehát a rabbinak nemcsak a képesítését, hanem a kiképzését is bent a hazában kellene megnyernie, s nem szabadna a zsidó teológusnak tanulmányait még egy éven át sem egy külföldi hittani intézetben és egyetemen folytatnia. Ezek az esetek eléggé igazolják annak elődázhatatlan szükségét, hogy az idézett törvényszakasz illetékes helyről irányadó magyarázatot nyerjen. Merő lehetetlenség, hogy az előjáró külön képesítő vizsgálatnak vessék alá, vagy hogy megakadályozhassa az e tisztségre való megválasztást az a körülmény, hogy az illető egyén más (orvosi mérnöki stb.) foglalkozására vonatkozó képesítését külföldön nyerte. A rabbi képesítés megállapításánál szintén figye embe veendő a létező, tényleges viszonyok. Jelenleg minden hitközség maga bírálja meg a rabbi képesítő okirat értelmét és ennek az eljárásnak érintetlenül kell maradnia, míg a felekezet abba a helyzetbe nem jut, hogy ezt az ügyet is szabályozhatja. Kívánatos, hogy a rabbi ne csak képesítését, hanem kiképzését is Magyarországon nyerte, de méltános, hogy ne legyen kizárva annak a lehetősége, hogy a rabbijait egy éven át külföldi hittani intézetben és egyetemen is folytathassa tanulmányait. Az Országos Iroda megbízást kér, hogy leterjesztést intézhessen a kultuszminiszterhez — az 1895. évi XLII. t. c. 3. §-ának végrehajtása tárgyában — oly értelemben, hogy kibocsátása iránt, amely a tényleges viszonyoknak és a felekezeti érdekeknek megfelel.

V. Az elmúlt évben is elég élénk érintkezést folytattot az Iroda a községkerületekkel és állandó véleményező közege volt a kormányban felekezeti ügyekben. Majdnem kivétel nélkül sikerült nagyobb bonyodalomnak elejét vennie, de azért sokszor tapasztalta a szervezeti ügy rendezellen voltának hátrányait és nem késett tapasztalatairól — a mielőbbi rendezés szükségességének hangsúlyozásával — a kultuszminiszterhez jelentést tenni. Ez alkalommal sem tartja mellőzhetőnek azt, hogy a gyűlés a miniszter figyelmét a jelen állapot tarthatatlanságára fel ne hívja és ismételtül ne kérje, hogy az izraelita felekezetnek az önkormányzati jog körébe tartozó ügyek szabályozására való jogot minél előbb megadni kegyeskedjék.

A gyűlés a jelentést nagy tetszéssel fogadta s *Lippe Vilmos* indítványára az Országos Iroda vezetőségének buzgó működéséért köszönetet szavazott. Azután a jelentés pontról-pontra behatóan tárgyalatván, az abban foglalt javaslatok elfogadtaik azzal a hozzáadással, hogy a rabbi-kvafifikáció megállapításánál mindenestül kimondandó, hogy a rabbinak a magyar nyelvvel szőben és írásban jeltlenülül bírnia kell.

Dr. Rósa Izsó indítványára az Országos Iroda megbízást nyert, hogy a vallás- és közoktatásügyi

miniszternél odahasson, hogy az állami iskolákban az izraelita hitoktatók egyforma kules szerint díjaztassanak a keresztény hitoktatókkal, hogy továbbá a hitközségek a nem állami iskolákban ellátott hitoktatás céljaira az országos izraelita iskolalapból megfelelő segélyt nyerjenek.

Végül az elnökök a pesti izraelita hitközségnek az ülésterem átengedéseért köszönetet szavaztak, mire a gyűlés véget ért.

A tisztviselők fizetésrendezése.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, március 30.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 1/6 órakor *dr. Falk Miksa* elnökle alatt ülést tartott, amelyen folytatták a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Jelen voltak a kormány részéről: *Darányi Ignác*, *Lukács László*, *Ploz Sándor* és *Wlassics Gyula* miniszterek, *Mohay Sándor* és gróf *Wickenburg Márk* államtitkárok. Tárgyalás alá került a törvényjavaslat 22. §-a, kapcsolatban a 48. §-szal.

Szederkényi Nándor a 22. §-y értelmű módosítását kívánja, a címmel és jelleggel felruházott törvényeszkri elnökök és bírák a fizetési osztályokban fokozatos előléptésben részesüljenek. Sérélmek a címmel és jelleggel felruházottakra az is, hogy korpótléuk előlépteték.

Ploz Sándor igazságügyminiszter erre a felszólásra megjelgyzi, hogy az 1891. XVII. törvények és az 1893: IV. törvények a címmel és jelleggel felruházottakra előléptést nem rendel és ezt a rendelkezést tartja ienn a javaslat. Nem volna arányosan a javaslat rendszerébe beilleszthető, hogy pl. egy kisebb vidéki járásbírószag vezetője a VI. fizetési osztály I. fokozatába lépjen és 3000 korona javadalmazast huzzon. Szervezeti törvénynevel bizonyos funkciókra pl. tanácsvezetőknek valóságos táblabírák is ki lehetne nevezhetők.

Barta Odón a 22. §-nak olyan módosítást ajánlja, hogy a táblabíró címmel és jelleggel felruházott bíráknak évenként legfeljebb 10%-a magasabb fokozatba előléptetessék. — *Ploz Sándor* és *Lukács László* miniszterek rövid felszólalásai után a bizottság a 22. §-t eredeti szövegébenben fogadta el.

A 43. §. tárgyalásánál *Barta Odón* szólaít fel, aki lejegyezve a bírák különleges helyzetét, a javaslatban tervezett nagybírmevű felülméréselét sürget a bírák részére. Erre vonatkozólag a következő indítványt terjeszti elő:

„Elsőfolyamodású bírák kinevezése ezután is az 1895: IV. t.-cikken alapuló módon, vagyis a fizetési osztály 2. fokozatába történik. Az egyes fizetési fokozatokban az előlépés következőleg történik: A IX. és VIII. fizetési osztály egyes fokozataiban az első lépés három-háromévenként, a VII. osztályban négy-négyévenként automatic történik. Ugyancsak automatic történik az előléptetés a VIII. osztály első fokozatából a VII. osztályba az összlétszám 3/10-é, illetve Budapestben az összlétszámnak legalább 4/10 részénél a VI. osztályba a kinevezés ezután is csak ezen osztály második fokozatába történik. Budapestben a bírák és ügyészek számára eddig is érvényben lévő helyi pótlék továbbra is fenntartatik.”

Szederkényi Nándor pártolja *Barta* indítványát, — *Neményi Ambrus* az elsőfolyamodású bíróság országos kongresszusának emlékiratában fogalt úgy elvi, mint pénzügyi kívánások mellett fogalt állást. Sult helvez arra, hogy a bírmérvű panaszok és sérelmek már a pénzügyi bizottságban a legbeatabban tárgyalassanak, hogy teljesen tisztázva legyenek a Ház elé terjeszthetők. *Kossuth Ferenc* utal arra, hogy különösen a budapesti bírák javadalmazása 1871-ől kezdve visszaesett mutat. Azt óhajdja, hogy a legkiválóbb jogászok lépjenek a bírói pályára, és ezért elfogadja *Barta* indítványát.

Lukács László pénzügyminiszter elismeri, hogy a bírói ügy kell szituálni, hogy függetlenségét megtarthassa, de ugyancsen kívánalom fennntörög más tisztviselőkre vonatkozólag is. Ami azt a gyakorlatbólhozó érveléti, hogy a bírák minden mellékeresetből ki vannak zárva, míg más hivatalnokok a hivatalon kívül is tiszteket hasznonhajtó foglalkozást, megjegyzi a miniszter, hogy éppen a fizetésrendezés folytán általában a tisztviselők a mellék foglalkozásokban fokozatosan megszorítandók lesznek. Számszerű adatokat sorolt fel arra nézve, hogy a javaslatban tervezett fizetésrendezés kedvezőbb a bírákra, mintha a kormány a bírói fizetéseket szorosan az 1893. törvénynek megfelelő relációban rendezte volna, mert akkor a bírói személyzetnek körübelül egynevedmillióval kevesebb jutott volna, mint a most javasolt rendezés mellett. Figyelmezteti a bizottságot, hogy a *Barta* által indítványozott módosítások elfogadása nagyobb újabb megterhelést jelentene, amiért nem vállalhatná az a felelőséget, mert erre már feledez rendelkezésre nem áll.

Ploz Sándor igazságügyminiszter teljesen áll van hatva a bírói állományosságának méltatásától, az indítványozott módosításokat azonban nagyban és egészen mégis ellenzene kell, mert a javaslat egy kompromisszum eredménye, amely kompromisszum tette lehetővé a fizetésrendezés megvalósítását. Maguk az érdekeltek a mozgalom kezdetén a tisztviselői fizetéseknak az osztrák fizetésekkel való parifikkációját kívánták. Ennek a javaslat meg is telel. Törökésvé volt, hogy a javaslat rendszerének az 1893-iki törvénynevel szemben mutatkozó némely hátrányait re-kompensációkkal kiegyenlítse; ezt előzta a 48. §. is. Az 1893 évi törvény nem valami különös indokból,

haman azért tette a bírakat a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába, mert 1871 óta nagyobb volt a fizetésük, mint ebben a fizetési osztályban a 3. fokozat. Hogy ez volt az indok, eléggé bizonyítja, hogy a törvény a IX. és VII. fizetési osztályba tartozó bírakra ilyen fokozatbai különbséget nem tesz. A javaslat egyébiránt bőven ellensúlyozza azt az ugynevezett sérelmet, hogy a kivézés a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába történik, amíg a VII. fizetési osztályba sorozandó bírák számát idelelmi. A IX. fizetési osztályba tartozók számát pedig leszállítja, amiáltal az előléptetési viszonyokat lényegesen javítja. A javaslat emez intézkedései következtében mintegy 463 bíró és ügyész lép magasabb fizetési osztályba. A vidéki bírák mindenestre számottevő fizetésemelésben részesülnek a javaslatl. A budapestiek közül pedig csak azok nem nyerneket a javaslatl, akik a 48. §- alapján nem kerülnek magasabb fizetési osztályba. Az így mutakozó sérelmek eloszlása végett hajlandó a miniszter arra, hogy a VII. fizetési osztályba tartozó bírák 40%-ának megállapításánál a táblabírói címmel és jelleggel felruházott bírák számításba ne vessenek, másrésztől az átmeneti intézkedésekbe oly rendelkezést kíván felvenni, hogy azok a budapesti bírák, akik a javaslat értelmében egyelőre nem kerülnek magasabb fizetési osztályba, addig is, míg ez megtörténik, jelenlegi pótlékokat megtartsák.

Barta Ödön újból a bizottság figyelmébe ajánlja módosításait.

A bizottság többsége Barta módosításainak mellőzésével a 48. §-t az igazságügyminiszter által ajánlott módosításokkal elfogadta. Neményi Ambrus indítványára a bizottság elhatározta, hogy az igazságügyminiszter nyilatkozatát, amely szerint a bírói személyzet kivánásainak az előléptetési viszonyok javítása után is a lehetőségig megfelelni fog, egész terjedelmében felveszi a jelentésbe.

A legközelebbi ülés holnap kedden, délután 6 órakor lesz, amelyen a bizottság a négyhónapos indennemről szóló ma benyújtott javaslatot fogja tárgyalni.

KÜLFÖLD

Összeszküvés a cár ellen. Említettük annak idején, hogy a cárnak most áprilisra tervezett római látogatása azért maradt észre, mert a cárné gyöngélikedik. Most a Nápolyban megjelenő *Il Secolo* azt írja, hogy az ott elfogott *Gotz* és *Engels* nevű orosz alattvalók merénylőt terveztek a cár ellen ennek olaszországi tartózkodása alkalmával. A tervezett összeesküvésről az orosz rendőrség értesít és ezért maradt el a cár olaszországi útja. A nápolyi orosz konzul már kérelmezte az elfogottak kiadását, még pedig azon a címen, hogy részesek *Szipjagin* orosz belügyminiszter meggyilkolásában.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a cári látogatást jóval előbb elhalasztották az észre, mintsemhogy *Gotz* és *Engels* letartóztatták volna.

Nacionalisták veresége Párisban. Megfordult az idők járása Franciaországban. Ezelőtt pár évvel a főképp a Dreyfus-pör revizója alkalmával magasan lobogott a vallási türelmetlenség lángja, a hatalmától elvakult klerikalizmus tombolt a szabadgondolkodók s fölvilágosodott emberek ellen, s — ami mindezekkel együtt járt — burjánzott az antisemitizmus. Azok, akik részteltek magukat klerikalizmusnak mondani, de akik mégis elég reakcionáriusoknak és bigottoknak érezték magukat arra, hogy a klerikalizmus szerétek tolják, azok nacionalistáknak nevezték magukat s hidul szolgáltak az egyház törekvéseinek. A szabadelvűség ügyét csak néhány nemesen gondolkodó, bátor ember merete nyíltan védelmezni, kockára tévén népszerűségüket és sok esetben egzisztenciájukat is.

A reakció elérte paroxizmusának a legtetjét, kitombolta magát s a francia psyche idegei, melyek a nagy feszültségben elernyedtek, normálisabban kezdtek működni. Az ország észre tért s kegyetlenül megtorolta azok bűnét, kik Franciaország jóhírnevét olaposan kompromittálták. Az egyház guszba van kötve, a kongregációkat alaposan kislejtették, nemzetrontó céljaikatnak gyökeresen bevágták az útját, s a közvélemény mindjában elfordul a nacionalistáktól. Végeredményben nem történt egyéb, mint amit pár évvel ezelőtt mindenkinek előre kellett volna látnia; nem történt egyéb, mint igazságos megtorlás.

A nacionalisták tegnap is teljes vereséget szenvedtek a párisi közéleti pótvalasztásoknál. Három választókerületben választattak s mind a háromban a kormány jelöltje győztek. Batignollesban *Sabler* radikális kormánypárti 4196 szavazattal győzött a nacionalista *Gousot* 2388 szavazata ellen, a picpusi kerületben *Fribourg* kormánypárti szocialista győzött óriási többséggel a nacionalista jelölt ellen; a grandes-carrières kerületben pedig *Turot*-t választották meg a nacionalista *Delsol* ellen. Ez a választás azt mutatja, hogy a nacionalizmus magában Párisban is hanyatlóban van.

A balkáni események. A bolgár kormányválság ma végre véget ért, legalább annyiban, hogy a fejedelem, miután a *Gesov*val való tárgyalások nem vezettek eredményre, *Danev* eddigi miniszterelnököt bízta meg a kabinet újjalakításával. Elváltik, hogy mekkora erőfeszítésbe kerül a kabinetet rekonstruálni, arra minden tekintetben alkalmas embert találni a hadügyi tároára.

A mai döntésnek előzményei a következők: *Danev* lemondott miniszterelnök tegnapelőtt a pártklubban tartott értekezletben kijelentette, hogy a közte és *Paprikov* tábornok hadügyi-miniszter között fennálló politikai nézeteltérés arra készteti őt, hogy a fejedelemtől kérje ki a minisztérium eddigi politikájának a helybenhagyását s azt az engedelmet, hogy *Paprikov* helyett más katonát választhassanak hadügyi-miniszternek, olyat, aki teljesen egyetért a kabinet politikájával. A Szavov ezredessel való tárgyalások megszakadtak, mert az ezredes nem akarta *Danev* követeléseit teljesíteni s nem akarta megtenni a vezérkar főnökévé *Dimitrijev* Radko ezredest, volt emigráns. Pedig *Danev* ezzel akarta elűntetni a volt emigránsok és a többi tiszték közti antagonizmust.

A *Danev*-kabinet lemondása után *Gesov*val tárgyalta a fejedelem, de sikertelenül s így újra *Danev*et kellett megbízni a kabinet újjalakításával.

A porta közlése szerint az isztübi kerületben felbukkant bolgár bandát teljesen megsemmisítették. A bandából 26 halott és négy sebesült maradt a csatatéren. Az isztübi kajmakamokat ebből az alkalomból előléptették, azonkívül kitüntették az arany és ezüst Liakac-éremmel. Állítólag csak két nagyobb bolgár banda van még *Monasztir* és *Perlepe* környékén, de ezeket is keményen üldözik. Az osztrák-magyar nagykövetség újabb felszólására *Eszád* basának az ik-szélei katolikusok ellen elkövetett tulkapásai ügyében a porta helyszíni vizsgálatot rendelt el.

Bécs, március 30.

Hir szerint a *Danev*-kormányt rekonstruálni fogják, csak *Paprikov* helyett Szavov veszi át a hadügyi tárcát. *Gesov* holnap Bukarestbe utazik.

Föltánni végyó püspök. Orleans mokány püspöke, *Monseigneur Turchet* mindenáron vértanu akar lenni. Franciaország városában most, mikor a kongregációkat már alaposan letárgyalták, egyhámsa gyűléseket tartanak a kongregációk érdekében. *Turchet* püspök azon a gyűlésen, melyet tegnap tartottak Orleansban, a szerzetes-iskolák bezárását a törvény alatomos elferdítésének nevezte és hozzá-tette, hogy boldognak vallaná magát, ha ezekért a szavaiért a fenytő rendőrség elé állítanák.

Amit könnyen meg is kaphat s boldog lehet.

HIREK

Budapest, március 30.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 31-ikén új előfizetése nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Az angol király utasása. Londonból táviratozzák: *Eduárd* király ma elhagyta Londont, hogy tengeri útját, amelynek politikai jelentőségét is tulajdonitának, megkezdje. Azt beszélik, hogy *Eduárd* király lisszaboni látogatása egy a Delagoo-öbőre vonatkozólag köntendő szerződésel függ össze. A *Daily Express* szerint Angliának az öbőre vonatkozólag elővételi szerződése van, amelynek létezését eddig csak azért cáolták meg, hogy a portalgál kö-zönséget megnyugtassák.

— Uj egyetemi magántanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Felner* Frigyesnek a budapesti tud. egyetem jog- és államtudományi karán az agrár politikából egyetemi magántanárként történő kinevezését jóváhagyólag tudomásul vette és a nevezetet e minőségében megerősítette. Az új egyetemi magántanár kiváló művelő és a nemzetgazdaság tudományának, kitűnő képességeinek ez újabb, elismerése széles körökben keit rokonszenvet örömet.

— Ebéd a miniszterelnöknél. *Szell* Kálmán miniszterelnök és neje ma délután 6 órakor ebédet adtak, amelyre hivatalosok voltak: gróf *Teleki* Géza, báró *Piret* Béla, báró *Radvánszky* Géza, *Angyal* József, *Barta* Ferenc, *Bartal* Aurél, *Belitska* Béni, gróf *Benyovszky* Sándor, *Blaskovits* Ferenc, *Bogyay* Máté, *Daróczy* Aladár, *Dobieszky* Sándor, *Endrey* Gyula, *Farkas* Ábrahám, *Fischer* Sándor, *Hertelendy* Ferenc, *Hertelendy* László, *Keizer* Miklós, *Latinovics* Géza, *Malatinszky* György, *Mandel* Pál, *Nagy* Mihály, báró *Nopcsa* Elek, *Olay* Lajos, *Rabár* Endre, gróf *Serényi* Béla, báró *Solymosy* Lajos, *Teleki* József, *Vörös* László.

— Szocialista zavargások Oroszországban. A szocialista zavargásokban résztvevő munkásokat szigorúan elítélték. Ezt az ítéletet újabb zavargások követték. Mikor a védőgyűlések elutaztak, nagyszámú munkás gyűlt össze a pályaudvaron s zajongva vette körül az indulásra kész vonatot, melyet csak nagysokára tudtak elindítani. Mikor végre a vonat elindult, a munkások a vonatot szaladtak úgy, hogy be kellett szorítani a tömeget a pályatest mögé. A pályaudvarból a tömeg kormányellenes feliratokkal ellátott zászlókkal bejárta a város egyes utcáit és revolverrel lövöldözött, de senki sem sérült meg. A katonaság közeledtére szétlötött a tömeg.

Bakuban is voltak nemrég zavargások. Nagy néptömeg esődült össze és kormányellenes kiáltványokat osztogattak. A zavargóknak egyrészt szétverte a rendőrség és a kozákság, másik része segítséget kapott, még egyszer összeverődött és kövekkel dobálta meg a rendőröket és a katonákat. Végre sikerült a tömeget szétoszlatni. Estére helyreállt a nyugalom. Az alkormányzó fején és kezén kissé megsebesült. Egy kozák is megsebesült. A zavargók közül huszonegy embert tartóztattak.

— A dunai ünnepély. A májusi nagy dunai ünnepély bizottságai közül ma a tüzijáték- és a ki-világítási bizottság ülésezett *Rohony* Gedeon elnök-lete mellett. Az ülésben jelen volt az egész ünnepély vezető elnöke, gróf *Szapáry* Pál és számos bizottsági tag. Az értekezlet elhatározta, hogy egy angol világ-írhű céggel köti meg a szerződést. Ajánlkozott azonban egy budapesti díszítővállalat is arra, hogy engedessék meg a magyar iparnak legalább az, hogy versenyre kelhessen a külfölddel és részt vehessen a kiállításban. Több felszólalás után a budapesti díszítési gyárnak megadta a bizottság a módot a rész-vételre úgy, hogy a három hídnek, a Lánchid-nak, Margithidnak és az eskütéri hídnek ki-világítását a végezze. Az angol cég 75.000 koronát kap a tüzijátékért és ki-világításért, mely a főváros egész Duna-partjára és a Margitszigetire fog kiterjedni. *Rohony* Gedeon elnök ötletéből elhatározta a bizottság, hogy a tüzijáték legnagyobb attrakciójául a *Gellérthegy* mintegy tízököző Veszuvv alakítja át. Az ünnep egyéb pontjai közt szerepel a monitorok hadjátéka, tizenkét ezer iskolagyermeknek énekára a királyi palota alatt, ezer magyar munkás dalárdája a parlament előtt, a margitszigeti kerti este és bál és sok más része a rendezendő ezeregyéjszakának. A közelebbi napokban megkezdődik a többi szakosztály-nak munkája is.

— A magyar balneológiai kongresszus. Az országos balneológiai egyesület igazgatótanácsa közli, hogy a kongresszus üléseit április 19-én és 20-ikán fogják az orosegyesületben megtartani. Az első ülésen: dr. *Kuthy* Dezso, dr. *Grimm* Armin és dr. *Russay* Gábor Lajos; a második napon délelőtt 10 órakor pedig dr. *Marschalok* Tamás, dr. *Rottenbiller* Ödön, dr. *Weisz* Ede, dr. *Arányi* Zeigmond és dr. *Jakab* László, míg ugyanazon délután dr. *Otvös* József, dr. *Vas* Bernát, dr. *Tass* Béla, dr. *Rozonyi* Sándor és dr. *Bolemann* István egyetemi tanárok, illetve fűrdőorvosok fognak szakszerű felolvasásokat tartani. Orvosi körökben a kongresszus iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— Maróczy Géza ünnepelése. A Budapesti Sakk-Kör *Maróczy* Géza monte-karói fényes sikere alkalmából tiszteletére április 9-én az Országos Kereskedelmi és Iparosarnok disztermében lakomát rendez. Egy teríték ára 3 K. Meghívókért a kör titkári hivatalához (Akadémia-utca 8. szám) kell fordulni.

A Budapesti Sakk-Kör elhatározta, hogy házi verseny rendez, amelynek díját a jelentkezők számának arányában fogja megállapítani. A versenyen csak a Budapesti Sakk-Kör és az Országos Kereskedelmi-és Iparosarnok tagjai vehetnek részt, de a verseny így is nagyon érdekesnek ígérkezik, mert a kör fiatalabb, erős játékosai részvételüket megígérték. A versenyre, amely szombaton, április hó 4-én fog kezdődni, április hó 2-án est 7 óráig lehet nevezni *Maróczy* Géza titkárnál.

— Katonai kinevezések. A király dr. *Fomotesz* pános és dr. *mezőtelegydi* Róth Ferenc budapesti honvéd helyőrségi kórházi segédorvoshelyetteseket a honvédorvosi tisztikar tényleges állományában főorvossá nevezte ki.

— A rehabilitált Kober. Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy *Kober* nyugalmazott tábornagy ma külön kihallgatáson volt a királlyal. Az uralkodó nagyon kegyesen fogadta *Kober*et, aki köszönetet mondott rehabilitálásért és felségének. Tudvalelőleg *Kober* nyugalmazott tábornagynak afféje volt *Krieghammer*rel, mert az akkori közös hadügyminiszter vizsgálatot indított *Kober* ellen, aki nyugalmazott tiszték bécsi egyesületének elnöke.

— A Krupp ügyhöz. *Nápoly*ból táviratozzák, hogy *Allers* Károly testót, aki Kruppal egyidejűleg *Capri* szigleten tartózkodott s akit ugyanakkor a bü-nökkel vádolnak, törvényszék elé fogják állítani.

— Házaság. *Klein* Károly április 6-ikén vezetői oltárhoz a dohány-utcai zsidó templomban *Rahn* Justine kiasszonyt.

— Szaitafernesztíaraja. Bécsből jelentik: Szaitafernesztíarajának ügyében egy helyi tudósító azt jelenti, hogy a tíarát 1896-ban 74.000 tonnáért megvételre felajánlották az osztrák közoktatásügyi minisztériumnak. Minthogy a valódiságot kétségek vontaák, a közoktatási kormányzat a vételt attól tette függővé, hogy a szakértők egyhangulag a valódiság mellett nyilatkoznak-e, továbbá, hogy a tíarából aranypróbat vegyenek egy vizsgálat végett. A szakértők nem jutottak egyetértésre a valódiság kérdésében és az aranypróba kivételét sem engedték meg, minél fogva az eladási ajánlatot véglegesen visszautasították.

— A párbajellenes liga. A párbajkorlátozó országos szövetség előkészítő-bizottsága ma délután tartott ülést az újvárosi háza társalgó termében Desseffy Arisztid elnöke alatt. Az elnök bejelentette, hogy Rakovszky István állami szemrevézőkiki ennek kimentette távolmaradását. A mai ülés legfontosabb tárgya az alapszabálytervezet megvitatása volt, melyet Gergely Ede főtitkár terjesztett az értekezlet elé.

A tervezet fölött hosszabb vita kerekedett, amelyben Dr. Kenedi Géza, dr. Fekete Gyula táblabíró, Seyfried József törvényeszéki elnök, Zipernovszky Károly műegyetemi tanár, dr. Szalágyi Aurél, Kovács János István, az elnök és a főtitkár vettek részt, az értekezlet végül némi módosítással elfogadta az alapszabálytervezetet.

Az alapszabálytervezetből közülük a következőket:

A szövetség címe: A párbajkorlátozó országos szövetség. Céla: a párvadatok és az ezek aapjával szolgáló társadalmi előítéletek ellen küzdeni, a hasonló célú törekvéseknek támogatni és a társadalmi szokásoknak, valamint a törvényeknek megfelelő módosítását előkészíteni, szövetséges egyesületeket a vidéken szervezni. A közgyűlésen egy 30 tagból álló lovagassági bizottságot választanak, amelyből évenként 10 tag kisorsolódik és amely elnököt és ügyrendjét maga választja és illetve állapítja meg. A vizsgálódók felek avagy szövetkeztetők tagok ezen bizottságból választanak 2-2 tagot kik viszont elnöküket választják a lovagassági bizottság köréből. Ezen útta lovagassági szűkebb bizottság feladata az eléje került lovagassági kérdésekben olyképp eljárni, hogy a felek ügyüket lehetőleg párbaj nélkül úgy intézzék el, hogy a sértett fél megelégedt légtételhez jusson. A szövetkeztetők tagja minden ledobottan előéletű férfi lehet. Nők pártó 6 tagokul szintén beléphetnek.

Az alapszabálytervezet elfogadása után Gergely főtitkár előterjesztette, hogy dr. Váradi Zsigmond nagyváradi ügyvéd az ottani párbajellenes szövetség alapítója azt a kérést intézi a bizottsághoz, hogy az alapszabályokat tartaná függőben, míg egy általa készített memorandumot a bizottság elé terjeszteni fog. A bizottság úgy döntött, hogy az elnökségre bizza annak eldöntését, hogy dr. Váradi memorandum alapján az alapszabályokon valamelyes módosítás végzendő lenne, mely esetben újra lesznek az alapszabályok elbirálandók.

Végül még Kovács János István intéz kérdést az elnökhöz, hogy nem fogják-e a katonatisztek belépését meggátolni. Az elnök és dr. Kenedi Géza felvilágosításai után az elnök berekesztette az ülést.

— Dróttalan táviratok. Londonból jelentik: A Times szerződés kötött a Marconi-társasággal, amely szerint ezentúl összes amerikai táviratát dróttalan táviratozás útján fogja kapni. A Times mai számában közli az első íy módon kapott táviratokat, amelyek minden nehézség nélkül jutottak Amerikából Angliába.

— A temesvári Anjou-palota romja. Temesvárról írják: A mult ősön dűedezni kezdett az egykori Hunyadi-kastély helyén épült tüzérségi szerház és kaszárnya, amelyet az okból tüstént kiürítettek s alapfalainak megerősítéséhez fogtak. A kaszárnya északi löhomlokzatán van az ötszögletű torony is, amely a második emelet magasságáig a régi Hunyadi-kastély falaira van építve. — Az újáépítés közben azonban az alapok lebontásánál kitűnt, hogy a hatalmas torony velencei módszer szerint épített facölöpökön állott s hogy ezek az óriási facölöpök, amelyek mintegy hatszáz év óta tartották a falakat alul, jóformán kőszénné változtak, felül azonban, ott, ahol a toronyt körülvevő mocsár lecsapolása folytán a talaj kiszáradt — teljesen elkorhadtak, minek következtében a falak roskadozni kezdtek. Az alásásoknál mélyen a föld alatt óriási terméskövekből épült vastag falazásra találtak, amely az épület északi és keleti vonalát derékszög alakban övezi körül. A műrégiség megtekintésére s tovább való átkutatására dr. Szentkláray Jenő történetirő s Temesgye értelemiségének kiválóbbjai azonban odauntaztak s megtekintették az érdekes falakat, amelyeknek teljes feltárása mindenesetre becses adatokat fog szolgáltatni a hírneves építészeti műemlék történetéhez.

— Átverés a főkapitányságon. A főkapitányságon április 20-án délelőtt 9 órakor árverezik azokat a tárgyakat, amelyeket a 1902 évben találtak, vagy lopásokból származva, gazdjuk nem akadt. Az árverezést a főkapitányság első udvarán tartják meg Stiegelbauer Ferenc gondnok vezetése a. a. t.

— Kaas Ivor levele a szocialistákhoz. Báró Kaas Ivorlő tegnap délután a következő tartalom levél érkezett a szocialdemokrata párt vezetőségéhez: A magyarországi szocialdemokrata párt vezetőségének.

Helyben. Tisztelt főtákar ur! Szives meghívó levelét a holnapi népgyűlésre megkaptam. A kijelentést, hogy személyes biztonságomról maga a nép leg gondoskodni, feleslegnek tartom, ki sem egyeseköl. sem a a néptől soba nem léteitem személyemet. Jelenitem, hogy a meghívásnak eleget nem tehetek, részint mert el kell utaznom, részint mert meghívó, mint „követelést” csak hatóságí idűzésben fogadhatok el. Tisztelettel Kaas Ivor.

— A Budapesti Ujságírók Egyesülete április hó 5-én (virágvasárnap) délelőtt 11 órakor tartja VII-ik évi rendes közgyűlést saját helyiségében.

— Merénylet Marcel Prevost ellen. Egy Tourret Emma nevű nő ma délután revolverből kétszer rálőtt Marcel Prevostra, de nem találta el. A merénylet a rendőrbizottságra vitték, ahol bevallotta, hogy meg akarta magát boszúni Prevoston, akivel nyolc év óta viszonya volt. Marcel Prevost nem tett bünvádi feljelentést és az ő kérelmére egyelőre szabadságban hagyták Tourret Emmát.

— Az ügyvédi kamara közgyűlése. A budapesti ügyvédi kamara ma délután 5 órakor tartotta folytatódó közgyűlést az ügyvédi kamara dísztermében. Dr. Szivák Imre elnök megnvítván a közgyűlést bejelenti, hogy Széll Kálmán miniszterelnök levélben mentette ki elmaradását a tegnapi Szilágyi Dezső-émlékünnepélyről.

Bejelentette továbbá az elnök, hogy a tegnapi Szilágyi-ünnepélyből kiolyólag egy sajnálatos mulasztást kelt kiptolnia. A meghívott vendégek sorában megjelent volt a m. kir. közigazgatási bíróság képviselőiben a bírói testület nagykentélyű elnöke. Midőn meghívott vendégeinknek köszönetünket jeleztük ki megjelentésükért, enőki enunciaciómban tévedésből nem emeltem ki a közigazgatási bíróságot. Midőn utólag ezezem ki köszönetünket, kérem a t. közgyűlést, ezt tudomásul venni. (Helyeslés.) Következt az évi jelentés fölött vitának folytatása. Dr. Kiss Ferenc nem fogadja el az évi jelentést.

Dr. Hindy Attila helyteleníti azt a hangot, amelyivel a kamara évi jelentése az ügyvédek helyzetéről szóló tezejelében homlokába állítja az anyagi kérdéseket és ezzel szolgálatba szegődik annak az irányzatnak, mely ellentétbe a kar tradícióival, a közügyet érintő kérdéseket és az országos igazságügyi kérdéseket egyedül és kizárólag az ügyvédi zseb szempontjából itéi meg. Ez nem lehet meg sem a kar méltóságának, sem jól felgottit anvagi érdekeinek. Uvagyoni helyteleníti a kamara elnökének a képviselőház igazságügyi bizottságában kifejtett akcióját abban a részében, amelyben az ügyvédi kényszer odíus kérdését forszírozta és ez után a kar ellen a közönség legtagabb köreiben mély reszenzust és ellenszenvet keltett. (Zajos tetszés és taps. Zajos elmentmondások.)

Dr. Baras Marcell felszólalása után az elnök több tag indítványára berekesztettnek jelentette ki az általános vitát. Majd részleteiben is letergyaiták és elfogadták az évi jelentést, mire a közgyűlés véget ért.

— A katonai javaslatok ellen. Vasárnap a már említett helyeken kívül még Kaposváron, Zomborban és Hajdú-Hadházon volt a katonai javaslatok ellen tüntető népgyűlés. Zomborban Mukics Simon és Reich Aladár, Kaposváron Hentaller Lajos, Eitner Zsigmond és Kaposffy Jenő, Hadházon Rakósi Viktor képviselők mondtak beszédet a helyi szónokokon kívül. — Kassáról táviratozzák: A mai városi közgyűlésben a függetlenségi párt vezérletűi a katonai javaslatok ellen feliratot indítványoztak. Az állandó választmány a felirat elejtését ajánlotta. Javazal az indokolással, hogy Kassa közönsége nem támogathatja a parlamentáris kisebbséget a többség és kormány ellen. A közgyűtés a felirat terjesztését határozta el.

— Halálozás. Horváth Mihály nyugalmazott miniszteri segédtitkár hosszas szenvedés után ma 43 éves korában meghalt; hűlt tetemet szerdán délután 3 órakor a halottasházban (Múzeum-körút 27. sz.) beszentelik s onnan Va dazentvárnra szállítják, hol április 3-án délelőtt helyeznek örök nyugalomra.

Leopold Rudolt volt gyárigazgató sulyos csapás érte, egyetlen leánya, Mici, é h 29-én éjjel rövid, de sulyos szenvedés után elhunyt. A részvét az előkelő és nagy család iránt általános és őszinte.

Matzner Manó magánzó tegnap Szabadsán 75 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A halottban Lévy Antal rendőrfogalmazó és apását gyászolja.

Zajnay János kanonok, pápai prelátus hosszú betegség után 73 éves korában meghalt Nagyváradon. Zajnay 49 éven át szolgált egyházzal.

— Tréfa a temetőben. Spandanban a régi Nikolai-temetőben, amelyet 8t évvel ezelőtt elzártak, mint Berlinből jelentik, ismeretlen tettesek cinikus tréfát követtek el. Felörték egy kriptát s egy női holttestet, amely ugyan százeves lehetett már, de a balzsamozástól egészen ép volt, kihurooltak belőle, s egy fa mellé állították a temető kapujával szemben. A hatóság visszatette a holttestet a kriptába, de a tetteseknek semmiképpen sem tudnak a nyomába jutni.

— Telegráf és telefon. Már szó volt arról, hogy Bruné tanár és Turchi mérnök Ferrariban otyan nagyfotosságon készüléket találtak fel, amely ugyanazt a drótot telegrafálásra és telefonálásra teszi alkalmazásra. A Tribuna című lap egy munkatársa beszégetést folytatott Bruné tanárral. Turchi mérnök ezidőszent Berlinben idűzik, hogy ott szabadalmaztassa a találmányt. Bruné tanár most negyvenhárom éves s Ferrarában fizikát tanít a technikai főiskolán. Ugy látszik, hogy ő a „találmány lelke”. Turchi mérnök, aki nagyon gazdag, praktikus tanácsokkal és pénzzel látta el a feltalálót.

Már régóta kutattam valami módot arra — mondta Bruné professzor — hogy ugyanazt a drótot telegrafálásra és telefonálásra lehessen használni s egyszermind azt a módot is, hogy ugyanazon a vonalon több táviratot is lehessen feadni egyszerre. Már az első kísérleteknél kielégítő eredményt értem el a dolgozószobában, s csakhamar nagyon ábítottam arra, hogy a dolgozószobám falain kívül folytassam a kísérlettel. A Ferrara-Pontelagoscuro vonalat választottam, amely körülbeül hat kilométer hosszú. Meghívtam a kísérletekhez a kereskedelemügyi minisztériumot is, s a minisztérium képviselője meg lehetett elégedve, mert csakhamar felszólított a miniszter, hogy Rómába menjek és kísérleteimet nagyobb arányokban folytassam. Mivel állásom Ferrarához kötött, nem fogadhatam el a rögton a meghívást, mire a miniszter a további kísérletekre a Ferrara-Bologna-vonalat a kelőmányaokkal és szükséges pénzzel a rendelkezésemre bocsátotta. Hiszem, hogy itt is teljes sikerrel tognak jární a kísérletek, de hát nehézségek még mindig fölmerülhetnek. Az elméletben minden helyes és pontosan ki van számítva, de ami a dolgozószobában és kisebb vonalakon könnyűnek és egyszerűnek látszik, a gyakorlatban gyakran előreláthatatlan akadályokra talál.

Bruné professzor különben osztozik a feltalálók közös sorában: a Tribuna szerkesztésében egy Conti nevű ember jelentekett, aki azt mondja, hogy ő elfélt már 1883-ban csinált.

— Tűzvétsék. Turóc-Szent-Mártomból jelentik: Kicsiny turócgyermek község pár ház kivételével ma légegt. A tűz alkalmatint gyújtogatás műve volt. — Sátoraljayhegyről jelentik: A város tulajdonában lévő magas hegyterű tegnap délutánfól ma reggelig néhány százholdnyi területen légegt. Az óriási tűzet, amely erősen tenyegette Sátoraljayhegyt, Rudabányácskát és a szőlőket, a sátoraljai tűzoltóság, az odaváló honvédszázalój és a szomszéd községek lakossai télnapi megiesztett munka után szerencsésen elszigetelték. A kar nagy. Az erdőt két kis gyermek gyújtotta fel. — Paksról jelentik: Déli 1 órakor óriási tűzvész dűhögött s a város főutcáján 80 vagy ház melléképületeivel, köztük a gyógyszerár, légegt. Délután 4 órakor még több tűzet laugokban állt, de a veszedelem már megsztint. — E hó 26-án nagy tűzvész dűhögött Estszertomgye Nagy-Otved községben. A tűz két óra alatt százhát lakmányt, számtalan melléképületet, számtal és taktarmányt pusztított el, egy asszony, aki már nem tudott a szobából kimenekülni, bemégett. A többek között légegtt a katolikus templom, plébánia, iskola és tanítók lakháza. — Felső-Szöllősen tegnap három kis gyermek lett a szűlei gondatlanságnak ártozta. Károcsy Sándor felső-szöllősi napszamos Ersekújvárra ment munkába, miatt felesége odahaza ment napszamba, három gyermekét otthon maradt a lakásba zárva. Egyszerre tűz támadt a kunyhóban és mielőtt a lakosság a gyermekeknek segítségükre jöhett volna, a sürű tüstben megulladtak az apró teremtsék. — Ersekújvárról írják, hogy ott napról-napra fordul elő tűzeset. E hó 25-én majdnem egy időben négy helyen is volt tűz. Három helyen sikerült a tűzet lokalizálni, de a negyedik helyen négy lakóház hamvadt el a melléképületekkel együtt. 26-ikán este a honvédektranya istálló, 27-én este a Kangyi városrészben négy ház és hat kagal égett le. Azt tartják, hogy a sok tűzeset gyújtogatás műve. — Uvagyazon időközben az Ersekújvárral szomszédos Bánkess nyírtarmányei községben is volt tűz, amely alkalommal 12 lakóház és 8 kagal égett el. — A komáromgyei Szezerén 26-án a falu legzsédsőbb háza gyulladt ki s a nagy szelben 22 ház és 11 kagal lett a pusztító elem áldozatává. Nem lehetett, hogy az ersekújvári gyújtogatók művei a vidéki tűzesetek is. E községek Ersekújvárral szomszédosak. — Ervábnyén 130 hold földgyerdő két napig égve elhamvadt. Három falu lakosa a csendőrkökel együtt dolgozott sánacsáson, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák. — Felső-Csece községben nagy tűz volt és az óriási szelben majdnem a fél falu hamvadt el. — Bődökujfalun 18 ház égett el gyújtogatás folytán.

— Betörés. Wachtelschneider Károly kocsmárosnak a Szabolcs-utca 32-ik szám alatt lévő lakásán ma este 7 óra tájban betörők jártak s elvittek 1200 koronra készpénzt és mintegy 5-700 korona értékű aranyemléket. A betörést két ember követte el, az egyik magastermetű fiatalember volt, fekete puha kappal, míg a másik középtermetű ember volt. A rendőrség keresi a betörőket.

— Letartóztatott váltóhamisítók. Zürichben ma este letartóztaták a Dietze-testvéreket s az elfogatásról táviratilag értesítették a bécsi rendőrséget. A Dietze-testvérek, akiknek Böhmsch-Leipppában pamutgyárak volt, 150.000 koronányi váltóhamisítás után megszöktek.

— **Eltűnt testőrhadnagy.** Bécsből jelentik: Báró Bourgoing Pál testőrhadnagy hadnagy tegnap reggel óta eltűnt lakásáról. Attól félnek, hogy valami szerencsétlenség érte vagy öngyilkos lett. Báró Bourgoing harmincötves és Bécsben született. Atyja a Linderbank igazgatója, ezer korona jutalmat tűzött ki megtalálására.

— **Sztrájkoló halálhírűsítők.** Fiuméből jelentik: Az összes halálhírűsítők a Quarnero Budapest-fiumei vállalat versenyé miatt sztrájkolnak. Eddig a halálhírűsítők ugyszólván monopóliumot élveztek, most a Quarnero miatt drágábban vásárolják a halat a halálhírűsítők és kénytelenek olcsóbban eladni. A sztrájkot a Quarnero megszünteti, jenn akarják tartani. A halálhírűsítők egészen üres. A sztrájkolókat békésen üléseznek.

— **Ravasz sváb asszonyok.** A tojást áruló sváb asszonyok az utóbbi időkben a családnak egy új módjával adnak túl rossz tojásokat. Beállítanak úri asszonyokhoz egy nagy kosár tojással, amelynek a tetején ép, de alul csupa záptojás van. A rendes szokásuk az, hogy kilesik a család valamelyik ismerősét és ennek a nevében állítanak be:

— A nagysága küld-e fel a tojást s kéri, hogy tessék kifizetni, majd ő érte küld.

Sokan félnek a jámbor-arú sváb asszonyoknak és kifizetik a tojás árát. A család csak akkor derül ki, amikor a beasopot család a sváb asszony által megnevezett ismerőssel találkozik, aki a vásárról mitsem tud. A rendőrség nyomozza a sváb asszonyokat, akik ilyen elmesét találtak ki arra, hogy záptojásaikon tulajdjanak.

— **Megégett oroszánok.** Ennban, a Dottenhof-venedéglő udvarán ma este nagy tüzvész pusztított. A vendéglőkerben volt elhelyezve egy francia állat-szoldítónőnek öt hatalmas oroszánja is egy ketrecben. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy az oroszánok megmentésére gondolni se lehetett. Az oroszánok borzalmas bőgsére sokezerifnyi közönség tödült a tüzphz. A vendéglő egészen leégett s a ketrecben az oroszánok megszenesedtek.

— **Varróleányok sztrájkja.** Nagyváradról jelentik: Háromszáz varróleány kimondta a sztrájkot. Reggel nem álltak munkába. Kilenőcrai munkaidőt és a vásárnapi munkaszünet megtartását követelik.

— **Furfangos rabló.** Tegnap délután az Arénápon egy fiatal suhanc megmáta Fischer Dávid juvaros feleségét és a derékancát örájával együtt letépvé futásnak eredt. A járőrök azonban elfogták a rablót és átadták a rendőrségnek. A fiatal rablót megállapították, hogy Varbótt János 15 éves napszamos, akinek fiatal kora dacára erősen rovtott multja van. Az elfogott suhanc a főkapitányságon tagadta a rablást s furfangosan védekezett. Azt mondotta hogy Fischernek aranyláncja véletlenül a kabátja gombjába akadt, úgy hogy az aranyra a földre esett. Ő azután fölrugrott, nehogy az őrára taposson. A közönség ezt az ugrását fölrértette és elfogta. Védekezése dacára is lecsukták a fiatal gonoszlevőt.

— **Öngyilkos hivatalnok.** Fiuméből jelentik, hogy Meichner Artur, a betegségyéző-pénztár igazgatója, agyonlőtte magát. A hatvanéves ember gyógyhatatlan betegséget emlit hátrahagyott levelében.

— **Az osztályorsjáték húzása.** Az osztályorsjáték mai húzásán négysszáz ezer koronát nyert 29033. huszonöttes koronát 20053. tízezer koronát 40135. ötezer koronát 79481. hétézer koronát 19410 14027 25720 75405 76727 48061 55926 59087 60649 10611 93908 12596 58925 43816 71990 32327 47957 17758 54131 47382 40226 90445 45028 103832 92785 69522. ezer koronát 37641 36566 29290 107383 97256 31110 84292 107492 19478 6326 70599 67332 106497 89541 31996 12740 17407 1088 35387 67231 101559 37899 57379 82820 76246 68743 40397 101400 24817 47116 80540 27991 88064 79410 43749 62386 54969 6981 98447 21927. századkoronát 11226 38086 94628 48799 59381 95354 89362 5492 93424 79077 42981 22918 91125 55760 98770 46401 40670 45277 36591 60671 88503 10.444 2215 29571 62319 27325 65203 65262 77112 56556 1480 56305 72817 15600 101786 85087 65499 21340 9602 67508 47769 35508 55609 87469 83832 14348 46678 80766 76103 27658 101263 43583 44924 84286 1648 86741 29335 22959 56944 67916 69688 8822 14886 42365 68084 39871 83965 4927 64143 73056 31960 27129 46107 11042 69846 93833 33066 30589 23907 44807 12650 136593 61478 28845 86578.

Próbáljon egyszer szerencsét Lukács Vilmos osztályorsjáték-jelölésűsítőnél, Budapest, V., Sétár-utca 10.

— **Rezdőri hírek.** János Ferenc 82 éves főzlegény ma délen a Práter-utca 9 szám alatt lévő lakásán molbeszurta magát. A tör a tüdejét is átvágta s a szerencsétlen ember haldokolva került a Rókus-kórházba. — A rendőrség letartóztatta Stauer Ferenc 21 éves csavargót, akit a Kerpesi-úton zsebtolvajlásra érték. — Walter Rezső bádósgolegény az órszaka a Petőfi-szobor talapzatán föbelőtte magát. A mentők haldokolva vitték a Rókus-kórházba.

(x) **Köszvény és oszú ellen hatásban felülmúlhatatlan a Zoltán-féle kenőcs.** Üvege 2 korona. Zoltán gyógyszerárban, Budapest, V., Sétár-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Kriegner-féle akácia szappan 1 K.**

A pápa.

— Római level. —

Róma, március vége.

Ezer meg ezer idegen van itt ma is, aki a jubileumi ünnepek alkalmából jött a városba és hetek óta lesi az audienciát, amelyen a katolikus egyház ősz jelenik a hódolatukat bemutatnassa. Nagy fizikai és szellemi erő kell ahhoz, hogy mind e kihallgatásokat elviselhesse. Es XIII. Leónak megvan ez a lelki és testi ereje a legnagyobb mértékben. Nemesak hogy legyűri a napnak mindenféle erőszítését, még késő éjszaka is dolgozik könyvtárszobájában, a nélkül, hogy valami különös gyöngeséget vagy álomságot érezne.

A pápa életmódja mértékletes és rendszeres. Reggel előnek az ő bü Pió Centraja látogatója meg, aki ha'kán belép a hálószobájába, s akit gyakran követ dr. Lapponi, a háziorvos, aki mindanyiszor örvendetes megnnyúvással távozik, látva a pápa egészséges szervezetét. Fölkelés után a szent-anya Centra támogatásával jár, mire Eau de Cologne-nyal megmossák. Erre a pápa magánkápolnájában szent misét mond, amelyben a titkos kamarásan kívül rendszeresen csak nagyon csekélyszámu kiválasztott ember vesz részt. Az első reggeli, amelyet szent elkölt, egy csésze csokoládéból vagy kávéból s egy csésze levesből áll. E reggeli után XIII. Leó először is az álmittkár jelentését hallgata meg, később a nagy audienciák következnek. Délben tizenkét és egy óra között a dejeuner következik. Huszfeves, vagdtal hus vagy csirke, egy kis érdesség, hozzá egy pohár bordeauxi. A déli ékezés után a pápa rendszerint délután négyig pihen, azután magánmunkáit végzi. Pihenőül lesi a alá szokott járni a dolgozószobájában s ezen korban a szolgálattévó kamarásával informáltatja magát a napi eseményekről. A vacsora többnyire könnyen emészthető étel és egy üveg vörösbőr. Álma rövid, de egészséges és erős. A szolgálattévó kamarás rendszerint a szomszéd szobában virraszt. Pio Centra a hűségese komornnyik, egy emelettel följebb alszik; ücsöngelő-vezeték köli össze a pápa hálószobáját az övével.

Azok a hűségese lelek, akik minde évben visszatérnek, hogy a pápát lássák, úgy találták, hogy meglepően jobb színben van, mint az előző években. Szép sötét szeme még mindig élénken fénylik. Az arcon csak kevés a ránc. Az arc színe ugyan kissé halvány, a sárgába játszó, de rögtön föl jelenik meg rajta, ha beszélgetés közben nekimelegszik. Erőteljesen kidomborodó intelligenciájának a mélysege s az ő nagy, mindig alkotó gondolattevékenysége van rajta kifejezve. A profilja csudaszép, markáns, az orr nemesen formált. Széled, gyöngéd mosoly játszadozik finoman metszett, kissé kékes ajkán. Hangja, amelyen mindenkihez jóságosan beszél, tiszta és erőteljes. Bámulatos volt, milyen hangosan, messzire is érhetően cseengett, amikor a Szent Péter-templomban a jubileumi ünnepen az áldást osztotta.

XIII. Leó tartása egyenes, feje kissé előrehajlott. Ha a pápa ül, akkor ideges nyugtalansággal mozgatja a fejét és gyakran egymásra veti a lábát. Beszélgetés közben szavait kifejező gesztusokkal kíséri és nemesak arra néz, akit megszólított, hanem a többi körülötte állóra is.

Élénk jelenet volt az, amikor a pápa a bécsi katolikus iskolaegyesület fogadta, amiről már volt szó. A kis terem falai ahol a fogadás történt, világos damasztöld. Néhány szentkép, egy gobelin és XIII. Kelemen pápának, XIII. Leó kedvence elődjének a képe látható rajtuk. Magas pódiumon trónszék áll mellette kis asztal. Vörös damaszt-butorok díszítik a terem.

Miután a küldötség vezetője, gróf Lippe elmondta üdvözlőbeszédét, a pápa válaszolt rá, s *Ferenc Ferdinándnak* Lippay által festett képét egészen a közepébe állította fel. Nagy tetszéssel nézegette s dicsőrt a művészt. Részletesen is szólott a kép jelességeiről, amely híven ábrázolja a trónörökös, akit ő különösen a szívébe fogadott. Mikor gróf Lippe elmondotta, hogy Lippay festő a Rezzonico családdal házasság révén rokon a pápa élénken fölkielt a székeről s karjánál fogva Lippayt, XIII. Kelemen pápa arcoképe mutatja így szót:

— *Eccolo qua il Papa Rezzonico Clemente XIII, az én nagy elődöm.* Csak nézze meg jól, jegyezze meg az arcvonásait. Látta már?

Lippay elmondotta, hogy családjának van egy éppen ilyen képe; arra a pápa maga elő vonta a művészt, keresztet vetett a homlokára s mindkét kezét áldólag a fejére téve, így szólt:

— Jöjj ide, fiam. Lépj közelebb. Kétszeresen örülök, hogy itt láthatlak, s megáldalak egész családdal a magam és elődöm, Rezzonico nevében. Isten áldása legyen művészeteden!

Gyöngéden, akár apa a gyermekének, megsimo-

gatta a művész arcát. A legközelebb térdelők úgy meg voltak hatva, hogy könnyezni kezdtek. Különös örömeinek kifejezésére XIII. Leó kettős nagyságu ezüst jubileumi érmet adott a festőnek emlékül, Mielőtt a Szent Atya a küldötséget elboacsátotta, még ezt mondta:

— A katolikus iskolaegyesület semmivel sem szerezhethet nekem nagyobb örömet, mint ezzel a pompás ajándékkal.

A küldötség távozása után XIII. Leó kamarásával magántermeibe vonult hogy a kép számára valami jó helyet keressen. Később ismételtlen gondogatta:

— Milyen szép ember! Ezek a pompás képek szemek! Nagyon jellemző.

Arra a kérdésre, vajjon ne állítsák-e ki a képet a többi jubileumi ajándékkal, a pápa ezt felelte: — Nem, a kép magánlakásomban marad. Azt akarom hogy mindig a szemem előtt maradjon.

Megemlíthető ezáltal, hogy XIII. Leó ellenszenvet érez az ellen, hogy loányképezzék. 1896 óta nem ült képhez. Lippay festő mégis kapott engedelmet arra, hogy fényképlévételeket csináljon a Vatikán egyes termeiben.

XII. Leó is megkérték, hogy üljön Lippaynak arcképhez.

— De csak úgy, ha nem tart sokáig, — mondotta.

Dankó Pista.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 30.

Kora délelőtt. Csend van a kis budai utcákban s a *Pauler-utca* egyik leeresztett ablakredőnyén át vidám világossággal süt be a tavaszi nap egy egyszerű kis szobába. Az ablak mellett ágy s benne a halott *Dankó Pista*. Még nem tették ravatalra. Amugy is sovány teste teljesen lefoyyott, fekete ruhája, esokorra kötött fehér nyakkendője olyan, amelyben mindég járni szokott. Beesett szemén cigány-ritus szerint pénzdarab van, álla felkötve, úgy fekszik merev mozdulatlansággal. S fejtől a nappali világosságban halavány fényvel éghet a gyertyák.

Az egymásba kulcsolt kezek olvasót szorongatnak. A halott virággal van borítva, rózsaszínű és fehér violákkal... Utolsó üdvözet a természetől, a kikelettől.

Egyik nőrokona fogadja a látogatókat.

— Őh kérem, — sirja, — milyen fiatalon kellett meghalnia. Pedig most termelte volna a legszebb nőtákat. Három nap előtt is ceruzát velt, tudja Isten mit hordozott fejében. En beteg voltam s csak tegnap a nagy ijedség segített talpra, a kis lányom pedig nem talált ceruzát.

— „Jól van, jól van!” szölt Dankó „majd máskor írom le.” Jaj! erre már nem volt ideje. Legálabb egy betű, egy kotta maradt volna utána. Milyen tervei voltak, hogy akart volna még dolgozni!

... És most vége! Jött a halál és annyi dalt, annyi vígságot és szomorúságot ölt meg egyszerre. Nem szabad kicsinylenünk *Dankó* működését és érdemeit. A maga művészetében egyike volt a legnagyobbaknak s neve méltán foglalhat helyet a *Lavották*, *Csermákok* sorában. Hány daláról nem tudjuk, hogy ő írta, pedig szerte éneklük az országban. Vadvirágok, a szabad mezők ékeségei az ő nótái, amelyekhez mindenki just formál és nem kérdezi, honnan valók. Maga a műfaj, a nóták elterjedésének módja hozta magával, hogy Dankó mindhaláláig megmaradt kóborcigánynak, akit csak barátai és író-, vagy művész cigánytársai szerettek, és mig kiadó megzadagodtak nótáiból, ő megmaradt örökké szegénynek, aki lelke nagy kincsait aprópénzre váltja, hogy megélhesen.

Poéta volt, amilyen kevés akad...

Ravatalát a *Pauler-utca* 2. számu házban seregüstül keresik föl barátai és tisztelői. Virágot visz mindenik és szívében szeretetet, szemében könyűt. A temetés holnap délután négy órakor lesz. A cigányzenekarok az elhunyt nótáit fogják húzni és Pósa Lajos bucsuzatót beszédtet mond. A halottat a pályaudvarra szállítják és onnan Szegedre viszik. Szeged város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy földöz Dankó Pista hazaszállításának költségét s a temetésen testületileg jelenik meg. A holttest kedden éjjel érkezik Szegedre. A halóság Tömörkény István városi könyvtárost küldte Budapestre, hogy gondoskodjék a tetem hazaszállításáról. A temetés szerdán délután három órakor lesz. Az egyházi szertartást a közművelődési palota előtt *Varga Ferenc* apátplébános fogja végezni lényes segédlettel. A bucsuzatót *Tömörkény István* fogja mondani. A temetői bizottság ingyen disztribúgyt ad az elhunyt művészek. A temetésen az összes szegedi cigányzenekarok fognak játszani. A Dugonics-

társaság és a szegedi újságok, továbbá a szegedi írók társasága koszorút tesz a ravataira. Az utóbbi mint a lemetés rendezője külön gyászjelentést adott ki.

A zágrábi tüntetés.

Budapest, március 30.

Zágráb városában a forrongás még mindig nem csillapult le, sőt a viszonyok semmiképpen sem változtak. Ma éjjel ismét viharos tüntetések-ről hozott hírt a táviró. A rendőrség s a katonaság együtt működött a rend helyreállításán s ekközben heves összeütközések voltak. Sokan megsebesültek.

Zágráb, március 30.

A zágrábi kereskedők, mint tudósítónk táviratolja tegnap azzal a kérelemmel fordultak a tanáshoz, hogy oltalmazza meg őket az egyetemi halgatók ellen, akik fölük a német nyelvű fölíratok eltávolítását követelik. A tanács azt felelte a kereskedőknek, hogy ezidőszáig még tehetetlen a diákokkal szemben. Tegnap nyugalom volt s az után alig lehetett embert látni.

Az országos kormány fölszólította a Magyar Államvasutak üzemvezetőségét, hogy az államvasutak épületén lévő fölíratokat a tüntetések következtében elrendelt megváltoztatását egyelőre tartsa független. — Radics István író és Szivovátka Henriét, a keresztény szociális munkáspárt vezetőjét, az egyetem előtt szombaton tartott gyűlésen mondott izgatott beszédök miatt letartóztaták s átadták a királyi ügyészségnek. A rendőrség hirdetményt bocsátott ki, amelyben elrendeli, hogy mindazokat a cégtablákat, amelyeket szombaton a tüntetők terrorizmusa következtében megváltoztattak, vagy levettek tegyék vissza helyükre, mert a büntető-rendészeti rendtartás értelmében valamely cégtablának minden változtatását a minta bemutatása mellett a rendőrségnek jóváhagyás végett be kell jelenteni. A rendelet ellen vételeket kétszáz koronás terjedhet pénzbüntetéssel sújtják. — Ma délelőtt tizenkettő órákor a diákság részéről kiküldött öttagú bizottság ment a felsővárosi városküzön lévő rendőrhátsóházhoz és azt kívánta, hogy a letartóztatott diákokat bocsássák szabadon. A bizottságot egyelőre a rendőrségen marasztalták. Amikor ennek híre a diákok között elterjedt, mintegy kétszáz diák a városába elé vonult s ott tüntetett. A tüntetés alatt rendőrök és csendőrök bekerítették a diákokat s beszorították őket a városba unváran, ahol igazolásra szólították föl és aztán elbocsátották.

Szemtanuk beszélnek, hogy a diákok és a rendőrség közti valóságos harc volt, míg a lovas és gyalogos rendőröknek sikerült a tüntetőket a rendőrkapitányság udvarára szorítani s talán vér is folyt volna, ha Frank képviselő idejében oda nem ér és nyugalmra nem inti a diákokat.

A városban azt beszélik, hogy az egyetemet beáradják, ha a rend hamarosan nem áll helyre.

Ma este csendőrség szállotta meg a gázgyárat mert híre terjedt, hogy az egyetemi halgatók meg fogják ostromolni az épületet, a gázműveket lerombolják, hogy a várost ne lehessen megvilágítani és a sötétségben könnyebben s veszedelmesebben nékül tüntet-hessenek. Sok idegen elhagyta a várost.

Zágráb, március 30.

Kilencfél órákor este nagy tömeg vonult az Ilieán a Jellasiach-tér felé, végig a Mária Valéria-uton. Mikor a sokaság a Zrinyi-tér közelébe ért, az egyik oldalról egy század gyalogság rohamlépésben jött egy százados vezetése alatt, a másik oldalról pedig lovasrendőrök vágattak a tere kivont karddal. Az egyetemi ifjak, akikhez utközben mások is csatlakoztak, vad kiáltozással ijedten menekültek mindenfelé. Pár pillanat alatt a tér néptelen volt s a katonaság köröskörül rondított. Kisvártatva egy mellékutából egy második tüntető csoport érkezett. A százados *Hitra arc!*-ot vezényelt és szuronyszegezve vezette csapatát a tömeg ellen, amely futásnak eredt. Ellenkező irányból lovasrendőrség támadta meg a tüntetőket, akik a Máv. üzemvezetőségnek palotájá felé rohantak. A század katonaság szuronyszegezve, futólépésben megelőzte a tömeget és a Zrinyi-téren újból szembe kapta a zavargókat, akik az üzemvezetőség magyar feliratai miatt akartak tüntetni. A katonaság elől menekülve, lovasrendőrség csapatával találkozott a diákok, akik közül igen sokan megsebesültek. Egy fiatal embert egy rendőr kardjával súlyosan megsebezett. A kétfelől szorongatott tüntetők a kapuk alá menekültek. Sok időbe telt, míg kisebb csapatokban sikerült a tüntetőknél elszéledniük. Kilenc órákor a csendőrséget a Máv. üzemvezetősege körül összpontosították.

A városban óriási az izgatottság.

Zágráb, március 30.

Délután 5 órákor a diákok az egyetemen

gyűlést akartak tartani, de a rendőrség nem bocsátotta be őket. A diákok a rektort hívták, aki hosszas tárgyalás után a maga felelősségére bocsátotta őket az utába. A város nyugodt. Örjáratok cirkálnak az utcákon, amelyeken a régi oimtblákat megint visszaállítják.

A líkőrgyáros karthauziak.

Paris, március 30.

A viághírű Chartreuse-likőrt főző szerzetes-kongregációknak is osztania kell társai sorsában, akik ideálisabb eszme szógalatában állanak, szöszék-ről hirdette a vallás igéit, vagy az ifjuság oktatásának szenteltek életüket. Híre jár, hogy Grand Chartreuse szerzetesei Ausztriában telepednek le, de a francia kormány ezzel nem törődve, megakarja menteni Francországnak a chartreusi szeszgyár világ-hírét. Biztosítani fogja a gyár lennállását és híres védőegyet azzal, hogy világi emberek ruházata a líkőrgyártás értékes titkát és a védjegy tulajdonjogát. Nem bántatja a jámbor pátereket, ha a helyükbe lépő személyeket strohmannoknak mondják. A líkőrgyártás egész története annak a bizonyítéka, hogy a kongregáció életének ezt a fázisát is előretolt emberekkel kell áthidalni. Közvetlenül a köpvesőházi vita előtt még egy bizottsági jelentést is terjesztettek a képviselőház elé, amely kizárólag a karthauziak kongregációjáról szólt. Ez a jelentés nagyon tanulságos képet adja a kongregáció üzleti fogalmának. Az okos barátok mintha előrelátták volna az üldözéseket, legfőnyesebb korszakukban védelmezésük körül gondoskodtak, fegyvereket hurocoltak össze és házaikat, kastélyaikat sáncokkal és árkokkal vették körül. Ezeket az erődítési munkálatokat közjegyzői iratokból, eladási és vételi szerződésekből, adóbevallásokból és más okmányokból állították s megőrizve azokban a formát, de nem áldozva föl magát az ügyet. A bizottság jelentése a rend priorjának memorandumából mutatja ki, hogy a rend egy komplikált strohmann-rendszerre építette vállalatát. Ebben a miniszter-elnökhöz intézett memorandumban a prior úgy igazolja azt a helytelenített mulasztást, hogy a líkőr védjegyét nem vette föl a rend vagyonának jegyzékébe:

Ha vagyoni kimutatásunkban nem említjük a védjegyet, ez egyszerűen azért maradt ki onnan, mert az nem a miénk. Abbé Rey tulajdona az, aki 1897 november 20-án Grever páteről, a korábbi tulajdonosától szerezte meg. Ezt az abszolúte személyes tulajdonjogot számos bírósági ítélet elismerte, proklamálta és szentesítette. A Chartreuse védjegyét tehát nem a kongregáció tulajdona, hanem egyéni és magántulajdon.

A bizottsági jelentés azonban pontosan megvizsgálja ezen tulajdonjogi viszonyt és feltűnik neki, hogy a főtisztelendő párisi memorandumának egyik helyén a kongregáció számára igényeli azt a jogot, hogy vagyona felett tetszése szerint rendelkezessék. Szerinte a rend nem tartozik senkinek számolással és keresztény iskolákra és páterfüllékre annyi pénzt adhat, amennyit kedve tartja.

Ekkor azonnal megjelenik a kongregáció, — mondja a jelentés — és a kongregáció szemébe, amely tagjainak magánszemélye mögé sáncolja el magát, ha arról van szó, hogy el kell tagadnia az adózás alá kerülő jövedelmet, vagy ha létének egyszerű konstatálása elől ki kel térnie. Ha adót kell fizetni a kincstárnak, lájuk azonnal megjeleneni a tagok magánszemélyeit, de azonnal előtérbe lépne a kongregáció maga, ha arról van szó, hogy erkölcsi előnyöket oszkarjanak ki a szerzet jellegéből. Egyrészt azt mondják hogy minden jövedelem a tagok magánjövedelméből származik, amely ki tudja magát vonni az ellenőrzés alól, és másrészt tudatát velünk, hogy ezeket a jövedelmeket a kongregáció számára használják föl, amely a maga számára veszi igénybe a kizárólagos rendelkezési jogot és amely homályba burkolva a jövedelmi forrást, a jövedelem felhasználásának ellenőrzését nem akarja megengedni. Már 1817. és 1827-ben X. Károly alatt megtagadták a Chartreuse-szerzetes autorizálását pedig akkor egy püspök volt a vallás- és közoktatásügyek minisztere. Azt, amit a királyság megtagadott, ma a köztársaság engedélyezze?

A jelentés azután a kongregáció bolti berendezésével igazolja, hogy az engedélyezés meg nem adható, mert a kongregáció nemcsak politikai tekintetben támadható meg, hanem a polgári törvényekkel a Code civillel sem egyeztethető össze. A kongregáció tagjai két kategóriába soroztattak: *lelkészek*, akikről iskolai előképzettséget követelnek a nagy szeminarumba való belépés feltételei szerint ezek a páterek és egyszerű barátok, amelyeknek csak durva kézimunkát kell végezniük. Az előbbieket lelkészi teendőket látnak el, az utóbbiak szolgálják és munkások. A kongregáció tagjainak e megkülönböztetése, mint a jelentés kiemeli, megfelel az idő szellemének. Az egyik osztály a nemesek, az előkelők osztálya, a másik a proletároké.

De ezeknek a proletároknak is le kell tenniük az engedelmesség fogalmát. A jelentés szerint ez a viszony a Code civil 1133. fejeze előtűnik, amely elrendeli: „Szolgálati szerződéseket csakis meghatározott időre és csakis meghatározott vállalat számára lehet kötni.” Továbbá, „hogy előre nem lehet lemondani kártérítési igények érvényesítéséről.” Chartreux kongregációjá tehát ellenkezésben van az állam törvényhozásával.

A jelentés legérdekesebb fejezete az, amely a Chartreuse-ipart, a líkőrgyártást, a jövedelmét, az üzleti forgalmat ismerteti. A karthauziak 1835 óta főztek likőrt, amelyet eleinte mint elixirt kis mennyiségben gyártottak. Az elixirnek zöld színe volt és csakis a barátok és vendégeiknek használatára készült. 1835 óta a líkőrré emelkedett zöld elixir mellett megjelenik a kereskedelemben egy féhérszínű: a melisse, kevesebb alkoholtartalommal, mint a zöld Liqueur de Janté. Öt évvel később már sárga líkőr is gyártanak a karthauziak erősebb ivók számára, nem oly édes mint a másik két fajta de több benne az alkohol.

Eltől kezdve Liqueur fabrique à la Grand Chartreuse a líkőr neve, vignettáján a kereszt s a L. Garnier név, a vignetta s-ine az ital színébe illeszkedik. 1860-ban a kongregáció líkőrforgalma oly nagy lendületet vesz, hogy 1862-ben már nem a kolostorba készül a híressé vált ital, hanem a szerzet nagy gyárat épít az állam tulajdonát képező területen. A gyár hétkilométernyire van a kolostortól. A pápa követelte az iparvállalatnak különválasztását a kolostortól. Arról is volt szó, hogy a szentszék be akarja egészen tiltani a rend ipari tevékenységét. De a barátok meg tudtak egyezkedni Rómával és megígérték, hogy évente bizonyos összeget adnak a szentszéknek, némely években ez az összeg egy millió frankra rugott. A Chartreuse termelése az utóbbi években rendkívül emelkedett. Az utolsó öt esztendőben átlag 54 ezer liter alkoholt dolgoztak föl, mely körülbelül másfélmillió liter líkőrnek felel meg. Azonkívül még 22.744 liter elixirt is állítanak elő. A rend kap a zöld Chartreuse literjéért 7 frankot és 20 centimeot, sárga Chartreuse literjéért 5 frank 40 centimeot, a fehér Chartreuse literjéért 4 frank 50 centimeot, az elixir literjéért 21 franc 25 centimeon bocsátja forgalomba. A líkőr előállításá literenkint mindössze két frankba, az elixiré öt frankba kerül a rendnek. A rendnek tehát évente kit a líkőrnél 4.336.186 frank, az elixirnél 345.680 frank. Összesen tehát 4.681.846 frank tiszta haszna marad. A szerzetesek azonkívül fogvizet és egy rheuma-ellenes szert gyártanak, amely szintén vagy egy milliót jövedelmez nekik.

A jelentés kifejti, hogy az állam, mint a gyár területének tulajdonosa jogosan igényelheti a gyár védjegyét amely gyártás helyétől származik. Az államnak tehát jogában áll a Grand Chartreuset, amely az ő tulajdona, bérbé adni. Ha azonban a kongregáció a maga számára venné igénybe a gyári védjegy tulajdonjogát, akkor az épp úgy a felszámolás alá esik, mint a felosztott szerzetek más birtoka. Mindenesetre azonban az állam maga folytathatja a líkőrgyártást a maga területén, amely a líkőr jelzése ered, és abból nagy hasznot húzhat. Nem komoly tehát az a fejtegetés, hogy a kongregáció felosztásával egy virágzó iparralát semmisítettek meg. Ha a barátok strohmannok állításával tovább akarják gyártani líkőrijüket, keressenek föl más helyet, mert az állam kétségbevonhatlan tulajdonosa annak a területnek, amelyen a karthauziak gyárai oly nagy ipari sikereket értek el. Az a legcsodálatosabb a dologban, hogy egy nem engedélyezett szövethet, amely évtizedek óta törvénytelenül fennáll, az állam bírálja lebelet és az állam csak most reklamálja jogait.

Még Waldeck Rousseau meg akarta menteni a Grand Chartreux szerzetesait és felhívta őket, hogy folyamodjanak a jóváhagyásért. A karthauziak hallani sem akartak erről és minden előkészületet megtettek a kivándorlásra. Értékes könyvtárakat, drága műkincseiket a külföldre küldték. Egyrésze azoknak Ausztriába került, másik része Spanyolországba jutott.

'Szezon-versek.

Előszó.

Az esték hát rvidebbek,
A napok hosszabbak lettek,
S amint vége lett a télnek,
A zsúrok is véget értek.

S minden ablak nemsokára,
Rolettkákkal lesz lezárva
S a szezonnak minden szépe
Nyaralni megy a vidékre.

Egypár szezonversem volna
Most még csak utaválóra.
Nem is sok... Csak kettő, három,
S ezzel magamat ajánlom.

Budapest, kedd

Duncan.

Bécsben lépe fel ő, agg táncok ujkori hőse,
Ámde szörnyű bukás lón hosszú vége neki,
Két tánc közt a színet oly hosszú volt s oly onalmas,
Hogy Duncan neve lett Bécsben: — Pausanias.

Az egyetemi ifjak.

Tapsoj hazám! Már minden ujság
Nagybűszkén azt nyomatta ki,
Hogy az egyetem rendbe van már,
Zajt és lármát nem hallani.

A tanterekben nincs szibongás
És előd már a tanár,
Sőt akad már olyan diák is,
Igen! . . . aki órára jár.

És míg e szép, dicső hazában
Öröm kél e szép hír nyomán,
Fejét lehajtja egy sarokban,
Es elpirul a Tudomány!

Tanügyi rendelet.

A város bölcse tanósa hozta,
S ezért fontos e rendelet,
Hogy díszes, divatos ruhában
A tanítónő nem lehet.

Mert az ifjú gyermekszivekben
A példa szörnyen ragadós,
S a gyermekek ha nagyra nőnek,
Ruháért sok léry lesz adós.

Ugy gondolom, hogy furcsa küssé,
És komikus a rendelet,
Mert a mostani fizetésből
Elegás tanhölgy nem lehet!

Más.

A zálogházak forgalmában
Most áll be egy nagy fordulat,
Mi az? . . . A pénz lett kevesebb tán,
Vagy Pesten mindenki mulat?

Hát mért tolong a zálogházba
Egy egész, iszogatott sereg?
A válasz, nyájias olvasóim:
— Itt vannak a löversenyek.

P.

SZÍNHÁZ, ZENE

•• A Nemzeti Színház bemutatója. A Nemzeti Színházban pénteken, április 3-ikán mutatják be Edmond Rostand *A regényese* (Les romanesques) című háromfelvonásos verses vígjátékát, melyet Telekes Béla fordított magyarra. Ebben az udjodásban lép fel először a színház szerződött új tagja: Petheo Imre, aki első szerepét Straforellet fogja játszani. A bemutató előadásán a darab a következő szereposztással kerül színpadra: Bergamin Gál, Pasquinot Gabányi, Percinet Deszö, Sylvette Ligeti Juliska, Straforel Petheo, Blaise Abonyi, jegyző Magyarai.

•• Az apostol. A Vigszínház személyzete most Gécsy István és Hegedüs Gula munkasdrámájának, *Az apostolnak* előadására készül. Az érdekes, szocialisztikus irányú dráma, melynek címszerepét az egyik szerző: Hegedüs fogja játszani, legközelebbi udjodására lesz a Vigszínháznak.

•• Hírek a Népszínházról. A népszínházi bizottság ma Halmos János polgármester elnökléte alatt ülést tartott, amelyen Hellay Ferenc indítványára kimondotta, hogy a *Bob herceg* századik előadása alkalmából elismerésének ad kifejezést, Porzolt Kálmán igazgató s a darab szerzői és szereplői iránt, és ennek kifejezéséül Halmos János polgármestert bízták meg. Kimondotta továbbá a bizottság, hogy az előre megállapított mértékben részesítendő népszínházi műszaki személyzetet, valamint a Népszínház nyugdíjintézetét javára helyeiket helyarákkal tartják meg a jubileus előadását.

Az árak ezek: főtársi páholy 50 korona, I. emeleti páholy 40 korona, II. emeleti páholy 30 korona, I. rangú szőlle 12 korona, II. rangú szőlle és kőrszék 8 korona, I. rangú zárszék 4 korona, II. rangú zárszék 2 korona, főtársi álló 1 korona, I. em. erkély I. sor 8 korona, I. em. erkély II. sor 6 korona, I. em. erkély III. sor 4 korona, I. em. erkély többi sor 3 korona, II. em. erkély I. sor 5 korona, többi sor 2 korona, karzati ülő 1 korona, karzati álló 60 fillér.

Porzolt Kálmán igazgató kérésére Blaha Lujza asszonynak a Nemzeti Színház igazgatója ma engedélyt adott, hogy vasárnap, április hó 5-én délutáni előadásban fellépjen a Népszínházban. A művésznő e vendégfellépése alkalmából másékei helyeiket mellett színpadra kerül Rákosi Jenő népszínműve az *Éjjel az ardon*.

•• A Katholikus Kőr hangversenye. A Katholikus Kőr molnár-utcai dísztermében ma igen sikerült hangverseny volt, melyet előkező közönség hallgatott végig. Részt vettek benne Sopronyi Henrik, Popper Félix, Broutik, Szendrői, Major Gyula, Semsey Mariska, kiknek művésze sokkal ismeretesebb, sem hogy bővebben méltatni kellene. Ladányi Adél zongorajátéka Volkmann b-moll triójában (Sopronyival és Popperrel) és Grieg a-moll koncertjében meglepetés számba ment s teljesen megérdemelte azt a nagy tapsot, amelyet aratott. Nagy sikere még nagyobb lett volna, ha fizikai ereje nagyobb lenne. Az est fénypontja s az egész hangverseny pice de resistance-ja azonban B. Pevny Irén éneke volt, ki remekül adta elő a hihetetlen nehéz La Grange-áriát a *Hunyady László*ból. A közönség percekig tartó tapssal fejezte ki elragadtatását lelhelletzeri pianissimói és mély, bensőségteljes előadása fölött.

•• Bemutató a Magyar Színházban. Bilhaud és Hennequin háromfelvonásos énekes bohósága. A szabadlány (Nelly Rozier) pénteken, április 3-ikán, a következő szereposztással kerül színpadra:

Albert Lebonnois — Tollagi Adolf, Legris — Boross Endre, Larissette — Szilágyi Vilmos, Frangais — Kornai Berta, Auguste — Iványi Deszö, Jean — Károlyi Károly, Nelly Rozier — Horváth Paula, Clémence — Marosi Adél, Valentine — Szelestei Elza, Louise — Hajdu Kamille, Catherine — Abelovszky Margit.

A szabadlány énekszámait Békési Ferenc, a Magyar Színház karmestere gyűjtötte össze, a versszövegeket Mérei Adolf írta.

•• Hubay Jenő Rómában. Az olasz lapok egyhangulag konstalják azt a rendkívüli sikert, amelyet Hubay Jenő a lefolyt héten két Rómában adott önálló hangversenyével aratott. A Tribuna szerint mintegy 15 év óta hegedűművész nem nyerte meg annyira a római közönség tetszését, mint Hubay. Mesteri hegedűjátékát éppúgy megbámulták a klasszikusok interpretációjában, mint kiváló művészi érzékel előadott „Csárdajelenetei”-ben, amelyek most már nem hiányoznak egy európai hírvé művész műsorából sem. Zajos elismerést keltett Popper Dávid „Printemps d'amour” című bájos hegedűmancsával. A Santa Cecilia nagy terme mindkét alkalommal zűfölségig megtelt előkelő közönséggel, amelyek sorában az olasz arisztokrácia színe-java, valamint az idegen kolónia legkiválóbb képviselői is megjelentek.

•• Sarah Bernhardt új szerepe. Sarah Bernhardt legközelebb két új darabot soroz be műsorába. Az egyiknek *Circe*, a másiknak *Bohémos* a címe s mindkettő egyenesen a francia tragika számára íródott.

•• Hangverseny. A Major J. Gyula vezetése alatt álló Magyar Női Karének-Egyesület érdekes hangversenyt rendezett, melynek műsorát legnagyobb részét női kórusok töltötték be. A karénekeknek kívül Wohl Ella és Ferenczini Margit Horváth Attila szonátáját adták elő zongorán és hegedűn, Major Janka és Molnár Berta Majorok néhány egészen új, szép dalát énekelte. A dalok nagy hatást tettek a jelenlétű közönségre. Zajos sikere volt még Dombay pályadíjnyertes millenniumi szonátájának. A közreműködők sok tapsot kaptak.

•• Anatole Francos darabja. A párisi Renaissance-színházban nagy sikert ért el Anatole Francosnak *Craignebulle* című darabja, melyet a hírneves francia szerző hasonló című elbeszélése után írt.

•• Magyar énekesnő külföldi sikere. Tekeli Emma kamaranékesnő újabban a hangverseny-énekesnők sorába lépett. A külföldi sajtó dícsőrettel írta a művésznő diadalairól. A művésznő előbb Baden-Badenben, majd Meránban adott hangversenyeket és mindkét helyen nagy sikert aralt.

•• Dankó Pista nótái. Most jelent meg a tegnap elhunyt dalköltőnek, Dankó Pistának 50 válogatott dala *Nádor Kálmán* nemzeti zeneműterjesztésében. A vastag fűzetben Dankó Pistának legszebb nótái vannak összeválogatva s az értékes mű jövedelmét az elhunyt dalköltő síremlékére fordítja a kiadó.

MŰVÉSZET

□ Vernissage a Műcsarnokban. A tavaszi nemzetközi tárlat vernissage-a ma volt a városligeti Műcsarnokban. Eleve is megjegyezzük, hogy ily magas színvonalu, változatos nemzetközi tárlat Budapestben még nem volt s a közönség hálás lehet azok buzgósgáért, akik ezt összehozták. A vernissage külső képe olyan volt, mint mások. A termek készen állnak, csak — régi szokás szerint — a nagy lélkörű teremben farkak-faragtak még. A hólnapi ünnepélyes vernissage-ra azonban minden készen lesz. Mivel több ízben fölserőltek azon kiváló külföldi mesterek neveit akik e tárlatról ugyanis bővebben fogunk írni. Most csak azt jegyezzük meg, hogy a rendezés kitűnő, az egyes nemzetek (franciák, németek, angolok, amerikaiak, svédok) igen változatos gyűjteménnyel, közöttük több kiváló műalkotással vannak képviselve s nemzetiségek szerint csoportosítva, ami rendkívül jellemző idegen karaktert ad egy-egy teremnek. Az ezelőtt 10—12

évvél oly tömegesen jelentkező spanyolok és olaszok azonban szinte teljesen elmaradtak. A magyarok igyekeztek a külföldiek nyomába lépni s itt-ott sikerrel. Sok művésznők teljesen hiányzik a tárlatról, vagy udvariasságból az idegen vendégek iránt, hogy azoknak több hely maradjon vagy pedig nem akarták magukat kitenni az összehasonlításnak s nem akarták háttérbe szorítani magukat. A magyar rész ennél fogva fölülte hézagos s a magyar művészet szereplésében batorialanság nyilvánul. A magyar művészek az ősi tárlaton sok erőt és sok pénzt adtak ki magukból s gyors egymásutánban következő két nagy tárlatot nagyon nehéz elátni.

□ A szabadságharó-szobor ügye. Ma délután ismét ülése volt a szabadságharó-szobor ügyében kiküldött bizottságnak, Halmos János polgármester elnökléte mellett. Az elnök Halmos polgármester bejelentette, hogy a bizottság múltkori határozatához képest a főváros tanácsához átiratot intézett, kérve, hogy az emlékmű eljára tartásáért fionn a Szabadságharó. A mai ülésnek különben az volt az egyedüli tárgya, hogy eldöntsék, milyen legyen a pályázat.

Bárczy István tanácsos bemutatta a szobor ügyében még Gérczy Károly volt alpolgármester idejében tartott értekezlet eredményét s ez színtelen abban összpontosul, hogy kettős pályázatot kell hirdetni, úgy, hogy az első csak eszmékre vonatkozzék s a második a kivitelre. A tanácsnak az a nézete, hogy ezt az utat lesz leghelyesebb követni s ez egyáltalában nem lesz az ügy előadása, sőt — a mennyiben biztosabb haladást jelent — a titelti a kivitel.

Szalai Mihály nem tette kifogást az eszmei pályázat ellen, ha csak ma határozták volna el a szobor fölállítását; de — mert husz év óta húzódik az ügy — semmiféle késleltetés sem engedhető meg, mert a közönségben már nagy erőre kapott a bizalmatlanság ebben a dologban. El kell tehát osztani azt a téves hitet, hogy a kivitel a főváros hatósága késlelteti. Nem tart attól, hogy a nagy és általános pályázat terhes anyagi áldozatokat róna a résztvevő művészekre; meg lehet oldani a dolgot úgy, ahogy Rákosi Jenő a Vörösmarty-szoborpályázatnál megoldotta, hogy tudniillik díjazást eszközölt ki az összes résztvevő művészek munkájára. Úgy képzeli tehát ezt a pályázatot, hogy legyen az általános olyan értelemben, hogy hivjanak föl reá minden olyan művészt, akit erre képesnek tartanak. Kéri az eszmei pályázat melőzését.

Tolnay Lajos az egyedüli praktikus módnak s művészetileg is a leghelyesebbnek azt tartja, amelyet Bárczy tanácsos ajánlott. Tolnay azt nem eszmei, hanem *vázlatbeli pályázatnak* nevezné; mert az első pályázaton csak az eszmét fölőntető vázlatokat kívánna.

Kossuth Ferenc, abban az esetben, ha meghatározzák, hogy vázlatlan lehet pályázni, akkor a kettős pályázatnak nem mondana ellent, mert ez csakugyan nem járna nagyobb idővesztéssel, amennyiben vázlatot három hónap alatt kényelmesen el lehet készíteni.

Huszmann Alajos úgy képzeli a dolgot, hogy az első pályázat nagy és általános legyen ugyan, de a kivitelre való föl pályázatra ne hivjanak meg ötöl több művészt. — Szana Tamás is a kettős pályázat mellett szót.

Rákosi Jenő abban a nézetben van, hogy nálunk, ahol nem készült anyai művészi szoboralkotás, mint például Franciaországban, arra kell igyekezni, hogy a művészetet tápláljuk, elősegítsük s egy-egy nagyobb pályázatnál módot nyujsunk minden művészen az érvényesülésre. Természetes, hogy — amint a Vörösmarty-szobornál is történt — a pályaművek selejtezeit egyszerűen mellőzni kell.

Az elnök is abban a nézetben van, hogy a kettős pályázat vezet legjobban a célra: vázlatokat bizonyára képesek lesznek a művészek legöljebb három hónap alatt bemutatni. Így most nincs egyéb hátra, mint hogy a pályázat fölőntelét ilyen módon szerkeszték meg s aztán közhírre tegyék. A további részletek megállapítása a szakértő művészek meghalgtásával fog megtörténni s aztán a pályázati fölőntelekre vonatkozó kész javaslatot ismét, de, a bizottság elé terjesztik.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ Magyar Tudományos Akadémia. Egy rendkívüli és egy rendes összejelést tartott ma délután a Magyar Tudományos Akadémia. A rendkívüli összes ülés *Kőrösi Csoma* Sándor emlékével volt kapcsolatban. Dr. Duka Tivadar, Londonban élő hazánkfia és az Akadémia tiszteleti tagja ugyanis abból a cődből, hogy *Kőrösi Csoma* Sándornak emléke fennmaradjon még 1877-ben kétezerkoronás alapítványt tett oly rendelkezéssel, hogy ez ősszeg kamatjövedelméből az Akadémia minden harmadik év tavaszán egy erre hivatott szaktudóssal a keleti tanulmányok, első sorban az ázsiai kultúra körébe tartozó tudományos fölőlvást tarthasson. Az ily felőlvást 1900. tavaszán gróf Kun Géza tartotta Tibetről, a másodikat ma Goldzieher Ignác, a kiváló orientalista.

A rendkívüli ülés, amelyen Duka Tivadar unoka-öccsere, Dr. Pétery Ferenc rendőrkapitány is megjelent, báró Eötvös Loránt elnök nyitotta meg, mire

dr. Goldsicher Ignác megtartotta felolvasását *A buddhizmus bejelölése az iszlámra oimén.*

A buddhizmus hódító ereje — ugymond — az iszlám irányában is érvényesült. E ténnyen találja az előadó az érinkezési pontot saját tanulmányai és azon halhatatlan férfiú életmunkája közt, kinek emlékét ünnepli az Akadémia a mai ülésen. Osoma Sándor azon hosszú évek alatt, hogy szenvedések és nélkülözések közt Yangja, Sabathu és Kanum láma-klastromban tanulmányozott, Tibet nyelvén és irodalmán kívül lényet derített a tibeti buddhizmus sajátlagos alakulására is. Az előadó előbeosztja történeti kimutatását azon érinkezéseknek, amelyek már az iszlám előtt Arabia és India közt ismertek és, amelyeknek emlékét az arab nyelv a mai napig őrzi számos kölcsönözésben, melyek a szanszkritból az arabba kerültek. Az anyagi életviszonyokra szorított érinkezést a khalifatus hódításai és a nyomukban fejlődő kultúrétel folytán a szellemi körben is eleven hatások egészítik ki. A vallásos életnézet köréből iszlámba beérő öztű aszketizmust, a világ megtagadását jellemzi, mely az eredeti iszlámot teljesen idegen elemek tekintendők. A buddhizmus bejelölésének egy másik réteget a szerző az iszlám kebelében kifejlődött *szufizmus*ban találja, mely eredetében új-platonikus alapon indulván, későbbi fejlődésében buddhista elemeket is feldolgozott. Végső fejezetében az előadó a buddhista hagyományok népszerű átmódosításáról szól ama vidékekre nézve, melyeket az iszlám a buddhizmustól elhódított.

A tetszéssel fogadott előadás után rövid szünet volt, amelyet a *rendes ülések* követett. Ennek tárgya a *Farkas-Raskó- és a Wodianer-pályázat*ról szóló jelentések és több folyó ügy tudomásulvétele volt.

A *Farkas-Raskó pályázat*ról, amelyért bárminő műfajhoz tartozó hazafiás költemények versenyeznek, *Kozma Andor* referált. Hetvenhárom vers pályázott a díjra, de a bizottság egyiket sem tartotta méltónak az Akadémia koszorujára. Egyet, a *Magyaroknál születtem* című díszreter méltattak. Ezután *Szily Kálmán* tett jelentést a *Wodianer-féle jutalomról*, amelyből évenként két-két néptanító jutalmazandó ezer-ezer koronával. A bizottság a jutalmat *Schmidt Boldizsar* pécs-bányatelepi igazgató-tanítónak és *Kanovics Györgynek* a balatonfüredi Érszöbet-szeretetház igazgató-tanítójának ítélte oda.

Ezután elhatározták, hogy az idei nagygyűlést a következő napokon tartják meg:

Május 5-én délután 5 órakor osztálygyűlései, május 6-án délután nagygyűlés; május 7-én déli 12 órakor az igazgató-tanács ülése; május 8-án délután tagválasztó nagygyűlés; május 10-én ünnepies közgyűlés.

Tagajánlások az Akadémiában. A Magyar Tudományos Akadémia tagjaira vonatkozólag az egyes bizottságok megtekinték jelöléseiket s a kijelöléseket beküldték a főtitkári hivatalhoz.

Az első osztály A) alsóztályába levelező-tagoknak ajánlották *Balassa József* tanárt, és nyelvészt, *Sebestyén Gyula* muzeumi őr, a néphagyományok kutatóját, *Thury József* tanárt, orientalistát Halasról. Az osztályban 3 levelező-tagsági hely van üresedésben. Az első osztály B) alsóztályában rendes tagoknak *Bakasi Sándor*, levelező-tagoknak *Haraszti Gyula* egyetemi tanárt, a francia irodalomtörténet művelőjét és *Deési Lajos* egyetemi könyvtárőr jelölték. (Üresedésben van 1 rendes, 1 levelező-tagsági hely.) A II. osztály A) alsóztályába rendes tagnak ajánlották *Körösi József* és *Nagy Ferenc* levelező-tagokat, viszont levelező-tagoknak dr. *Kunz Jenő* jog- és államtudományi író, *Schwarz Gusztáv* jogtudományi író. (Üresedésben van 2 rendes-, 3 levelező-tagsági hely.) A II. osztály B) alsóztályában ajánlja annak levelező-tagoknak *Köllányi Ferenc* muzeumi igazgató, dr. *Szendrei János* miniszteri titkár, *Barabás Samu* országos alvelevéltárnok, dr. *Mahler Ede* egyetemi magántanár. (Üresedésben van 3 levelező-tagsági hely.) A III. osztály A) alsóztályába jelölték *Béke Manó* matematikai szak-író. (Üresedésben van 4 levelező-tagsági hely.) Az osztály B) alsóztályába végül rendes tagnak ajánlották dr. *Lenhossék Mihály* levelezőtagot, levelező-tagoknak pedig dr. *Rácz István* állatorvosi főiskolai tanárt, dr. *Zimányi Károly* nemzeti muzeumi ásványtani őr. (Üresedésben van 4 levelező-tagsági hely.)

SPORT

*. Alagi lövészenyek. A megnyitó nap izgalmai után csendesnek ígérkezik a folytatás. Az 1200 méteres *Lavasi handicap* a nap főüteme, melybe 19 fő van bevezetve s így nagy mezőnyre van kilátás. Jelöltjeink:

- I. Partnerin — Rohonczy-ist.
- II. Juchel — Cselt.
- III. Tosti.
- IV. Mad Girl — Haladj.
- V. Ratking.
- IV. Ornament — Mravik-ist.

*. Football. A belgákkal ma nagy érdeklődés mellett mérkőzött a *Műgyegetemi Football-Klub*. A vendégek ugyancsak igyekeztek a vasárnapi vereséget helyrehozni, de minden erőfeszítés dacára 1:1 goal arányban végeztek. A műgyegetemiek mindvégig támadtak s főlényük minden tekintetben kitűnt, támadásuk azonban a bruxeliek lényes védelmén megtorrást. A második half-timeban a belgák a magyar kapus előzékenységéből goalhoz jutnak, melyet a ma-

gyarok nagy küzdelem után bár, de annál szebb és bravuros kombinációval viszozoznak. A magyar csapat összjátéka példás volt, különösen kiváltak *Halász Niessner*, *Nirnsee*, *Aschner*. A végeredmény 1:1 goal.

EGYESÜLETEK

(Az Országgyűlés) április hó 4-ikén délután öt órakor tartja legközelebbi felolvasó ülését Szentkirályi-utca 21. számú helyiségében.

(A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete) szombaton tartotta dr. *Beck Gyula* elnöke alatt X. közgyűlést. A *Reiman Gyula* főtitkár által felolvasott évi jelentés röviden összegezte az egyesület tiszvi működését és kiemelte azt a szép erkölcsi sikert, melyet az egyesület a múlt évben megindult szakfolyamokkal elért. A *Walko Lajos-díjat*, (a pénzügyi ellenőrzésről szóló tanulmány jutalmazására), a közgyűlés 800 koronával állapította meg. A pályázat ez évi augusztus 31-ikén jár le. Ezután alelnöknek megválasztották dr. *Hauer Miksát*, a Hazai Bank igazgatóját, pénztárosoknak *Rosner Jenőt* és dr. *Dósa Ödönt*, könyvtárosnak *Gárdonyi Henriket*, háznagynak *Blau Gyulát*.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A bíróságok köréből. A király dr. *Füzesséry Zoltán* pestvidéki járásbírósi albirót a budapesti büntetőtörvényszékhez bírónak, *Egy Kálmán* temesvári törvényszéki albirót a karánsebesi és dr. *Mendélyi László* pestvidéki törvényszéki jegyzőt a löcsei ügyészséghez alügyészekké, végül *Grecsner Károly* balassagyarmati törvényszéki jegyzőt a losonci, *Toth Miklós* dévai törvényszéki jegyzőt a szászsebesi és dr. *Holics Béla* polgári törvényszéki aljegyzőt a korponai járásbíróshoz albirákká nevezte ki.

§§ Oláh sajtópör. *Kolozsvárról* táviratozzák: Ma folyt le *Mohán György* betűszedő, a *Tribruna* felelőse ellen a sajtóbírósg előtt a tárgyalás izgatásért vádolt cikkért. *Mohán* kijelenti, hogy neki a felelősséget havi 20 koronát adnak. Ha tudta volna, hogy ez lesz a következménye, nem vállalta volna el a felelősséget. Ő a szóban lévő cikket nem is olvasta és nem is érti. Az esküdtbíróság marasztaló verdiktje után a törvényszék *Mohán* egyhavi államfogházra és 500 korona pénzbüntetésre ítélte, melyet a *Tribruna* kauciójából vonnak le. Az ítélet jogerős.

§§ *Merényi férj. Járó József* napozamos alig három éve, hogy házasságra lépett *Molnár Jolán*nal. A házasság nem volt boldog, mert *Járó* az ivásnak adta magát s fiatal feleségéről és kis gyermekéről nem gondoskodott. Az asszony az esküvő után másfél év múlva már elhagyta férjét s kis gyermekével együtt visszament szülőföze. *Járó* nagyon bántotta, hogy felesége elhagyta, s mindent elkövetett, hogy az asszonyt újból visszazodessége magához. Ez év január 20-ikán is felkereste feleségét s kérielni kezdte a visszatérésre, de hiába. Mikor látta, hogy kérése hiábavaló, érzékenyen elbuzosott tőle. Két nap múlva azonban ismét betoppant feleségéhez s ismét kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony most sem hallgatta meg kérését, mire *Járó* előrántotta zsebkését s azt felesége mellébe szúrta. Az asszony két hétig feküdt súlyos sebében. A budapesti büntetőtörvényszék esküdtbírósága *Zsitvay Leo* elnöke alatt ma vonta a felelősségre *Járó Mihály* szándékos emberölés kísérletének büntetéseért. A tárgyalás a vádított, dacára annak, hogy a vizsgálat során beismer-e ölési szándékát, ma tagadta, hogy felesége életét ki akarta volna otnani. Elkeseredésében, hogy felesége nem akart hozzá visszatérni, követte el eliene a merénylést. A tanúk kihallgatása s a kérdések szövegezése után dr. *Böhm Alajos* ügyész vád-, és dr. *Visontai* Soma védekezéseire került a sor. Az esküdtek bűnösnek mondoták ki *Járó Mihály* az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetésében s ezért a törvényt alkalmazó bíróság a 92. §. alkalmazásával a vádlottat egyévi börtönrre ítélte. Az ügyész semmisségi panaszt jelentett be a 92. §. alkalmazása miatt. Védő és vádlott megnyugodtak az ítéletben.

§§ A berlini virágmédiám. Egy héten át tárgyalta a berlini törvényszék *Rothe Annának*, a hírbet virágmédiámok szenzációs bűnpörét. Kitűnt ugyanis, hogy *Rothe Anna*, a virágmédiám, közönséges szédelő, aki a szeánszain résztvevőknek bűvész-mesterkedéssel mutat be érzékföltételek látszó tüneményeket. A törvényszék másföltételek logházra ítélte el a szédelő hölgyet.

§§ *Vesszedelmes utitárs.* A múlt év októberében *Burchard Károly* az Ottoman Bank hivatalnok Budapesti Királyhídon át Bécsbe utazott. Utközben Győr és Királyhida állomások között nyoma veszett sárga bőrpénztárcájának, melyben egy darab török 5 fontos, 14 darab angol 5 fontos, 2 darab angol 10 fontos és 1 darab 100 frankos bankjegy és sok fontos iromány volt. *Burchard* Bécsbe érve, nyomban jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely azonnal figyelemzette a pénztárcázleket az ellopott bankjegyekre. Így történt, hogy másnap egy az *Epstein-féle* váltóüzletben megjelent elegans ur, aki ott egy török 5 fontos bankjegyet akart beváltani, a rendőrség letartóztatott. A letartóztatott urban a bécsi rendőrség régi ismerősét, *Büchler Adóll* *Abraham* után nemzetközi zsebtolvajt ismerte fel. *Büchler* aztán hazaszóllították srükeib hazájába. Bu-

pestre s itt ma vonta felelőssége a büntető-törvényszék lopás bűntette miatt. A tárgyaláson, melyen *Oláh* bíró elnököl, *Büchler* kétségbeesetten tagadta a lopást s azt is, hogy ő tudott volna arról. Egy ismeretlen nő kérte meg, hogy váltsa be a török pénzt s ő udvariaságból megvette azt. De ezenkívül még felelősségre vonta a törvényszék azért az értékes melléért is, amelyet Bécsben letartóztatása után eldobott. Ezt a tit Budapesten 1902. október 6-án lopták el az utóán dr. *Junghann Mihály* salgótarjáni orvos-tól. Ezt a lopást tagadta a vádlott. A bizonyítási eljárás befejezése után dr. *Uszony* alügyész vádebeszédre és dr. *Kisfalvi Rezsó* védelme után az elnök az ítélet hirdetését kedden délutőtre halasztotta el.

Nyílttér.

MERCURBANK

és váltóüzlet részvénytársaság
 Budapest, MERCUR-palota
 IV., Váci-utca 37.
 Alapított 1876. évben.

Az újabbban keletkezett hasonló hangzású cégekkel való összetévesztés elkerülése végett kérjük a fenti címre ügyelni.

Értékpapírok értéke és eladása, mindenkor a hivatalos napi árfolyamon.
Tőzsdei megbízások tőzsdéken a legelőnyösebben és legpontosabban teljesítenek. Eziránti felvilágosításokat bárkinek díjtalanul nyújt a bank vezetésébe.
Sorsjegyek nagyobb és legkényelmesebb fizetési módokat nyellett.

Kihuzott sorsjegyek és egyéb kisorsolt értékpapírok legelőnyösebb elszámolása, esedékség előtt is.

Szelvények díjmentes beváltása.
Külföldi pénznemek és ércpénz értéke s eladása, mindenkor a hivatalos napi árfolyamon.
Utalványok és hitellevelek kibocsátása, valamint európai és tengerentúli piaca.

Előlegek adása értékpapírokra, mérsékelt kamat mellett.
Igérvények kibocsátása minden hárszhoz.
Biztosítások átvétele, sorsjegyek, tőke-elhelyezési értékek, részvények kisorsolásából eredő árfolyamvesztés ellen. Kiváratunk kúndik díjtalabatolt.

Pénzbetétek átvétele folyó-számlára vagy takarékbetéti könyvesckére 3 1/2%-os kamatozás mellett.

Osztályosorsjegyek eladása eredeti árak mellett.
Sorsolások pontos megvizsgálása.

A közlegő husvétii ünnepek alkalmából bátor kúndok elliserit kitűnő minőségű pezsgőborainkat

Transsylvania & Vin-Brut
 szives megjelölésre a legjobban ajánlani.
Louis François & Cie
 cs. és kir. udvari szállítók. BUDAFOK

Robitsi „Styria-forrás” gyógyviz
 Gyomordaganat és göröcsök Orvosilag
 Bright-féle vesegyulladás ajánlva!
 Torok- és gégekatarrhus
 Gyomor- és bélkatarrhus
 Húgyesübetegységek
 Kiváló Cukorbetegségek
 gyogyeredmények! Hasszorulás és
 Májbetegségek ellen

THE MUTUAL
 new-yorki életbiztosító-társaság.
 A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.
 Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.
 Utánfizetési kötelezettség nélkül.
 Részvényesei nincsenek.
 Összes vagyon 1902. december 31-én
1,981,516,483-42 frank.
 B. stótiási állomány 1902. december 31-én
6,958,093,587-09 frank.
 Magyarországi vezérigazgatóság:
 Budapest, IV., Károly-kürtút 26.

Minden külön értesítés helyett!

Leopold Rudolf, Leopold Fanny szül. Deutsch és Leopold Andor fájdalomtól megtört szívvel jelentik úgy a saját, mint a széleskörű rokonság nevében a mélyen lesújtó gyászhirot, hogy forrón szeretett leányuk, illetve nővér és rokon

Leopold Mici

f. hó 29-én éjjel súlyos szenvedés után életének 23-ik évében jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványai kedden, f. hó 31-én délután 2^{1/2} órakor fognak a gyászházból (V. Váci-körút 24.) az új izr. sírkertbe átszállíttatni és örök nyugalomra helyeztetni.

Béke lengjen porai felett!

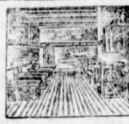
Csász. és kir. szab.

Pick testvérek

férfiszabók Budapest, V. Dorottya-u. 12., legújabb

angol ruhabérlet

magyar díszruhák műtermé.

Vízgyógyintézet — a budai Szt.-Lukácsfürdőben
A vízgőykezelés minden neme, hidegmeleg-gőzszuhany, hőlég-villamos-fényfürők. Massage, gyógytornaszat. — Állandó orvosi felügyelet. Prospektust kívánatra díjmentesen küld a Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága.

Vételre keressék**használt ponni-hintót**

és ponni-szerszámot (két lóra).

Cím: „PONNI” jelige a kiadóban.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK

— (Alsó-Fejérvármegye) utolsó közgyűlésén Fogarassy tanár indítványára elhatározták, hogy Szász alispán megyei szolgálatának 25 éves jubileuma alkalmából érdemeit jegyzőkönyvben megörökítik. Ezután választás volt: Zalányt aljegyzővé, Konkózt szolgabíróvá választották. Elhatározta a közgyűlés, hogy július elsejétől a megye hivatalos lapot indít. A közgyűlés utáni gyűlése után a jubiláns alispánnal tisztelgések voltak. A törvényhatóság nevében Csató kir. tanácsos üdvözölte a jubilánst. Délután 3 órakor 200 tételű banket volt.

— (Debreczen város) mai közgyűlésén módosították az 1903. évi költségvetést a miniszter óhajta szerint. E szerint a közbeségi pótdó 35% lesz. A lencsész számára alkalmas területet a város nyugoti részén elhílték ki és a lencsés építéséhez már a tavaszszal hozzáfoghatnak. A katonai cseparkórház ügyét a miniszter sürgetése dacára újból levették a napirendről. A lőispán kijelentete, hogy kénytelen az erre vonatkozó határozatot megellebbezni a beszállásolási törvény alapján, mely körnávezítésre a városokat kötelezi. A tanács javaslataira elhatározta a közgyűlés, hogy május 2-ikén Rákóczi-ünnepet rendeznek díszgyűléssel. Az ünnep rendezésére 25 tagú bizottságot küldtek ki.

— (Pozsony törvényhatósága.) A belügyminiszter Dvorák Károly városi képviselő televelbeszérése megmástitotta a városi közgyűlést és január havi határozatát, mely a városi képviselőket mostani számának megtartása mellett szökött és megbírtta, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak számát a lakosság számához képest emeljék fel. A bizottsági tagok száma e szerint 32 választott képviselővel és 32 virilistával szaporodik.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12

Kiadóhivatal 54-39

TÁVIRATOK

Athén, március 30. A kamara mai ülésén Skuzes hadügyminiszter bejelentette lemondását. (Élénk mozgás.) Az ülést erőre berekesztették.

London, március 30. A király ma délután Pourtemouyba utazott, ahonnan a királyi yachton Lisszabonba megy.

Ottinyo, március 30. Báró Machio osztrák-magyar miniszterrezidens visszatért szabadságáról.

Páris, március 30. A kamara ma délelőtti ülésén a költségvetést tárgyalta és visszaállított több tételt, amelyek a szenátus törölt.

London, március 30. A királyné ma reggel Calais-on át Kopenhágába utazott.

Edinburg, március 30. Macdonald Hektor tábornok holttestét ma idehozták és egész osztonban eltemették.

Bülów és Prinetti találkozása.

Nápoly, március 30. Bülów német birodalmi kancellár ma Prinetti külügyminiszter látogatására ideérkezett és egy óra hosszat nagyon szívélyesen beszélgetett vele. Távozáskor a kancellár örömet fejezte ki azon, hogy Prinetti jobb egészségben talála, mint remélte.

Földrengés Jeruzsálemben.

Jeruzsálem, március 30. Az éjjel 12 óra 45 perckor itt hirtelen jövő erős földrengés volt, amely az egész lakosságot nagyon megrémítette, de csak kevés kárt okozott.

A német császárné állapota.

Berlin, március 30. A császárné állapotáról a hivatalos lap közlése szerint ma a következő orvosi jelentést adták ki: Ó felsége kielégítő állapotában nem állott be változás.

Berlin, március 30. A császárné állapota ma épp olyan kedvező, mint tegnap volt.

A béke Venezuelában.

Karakaas, március 30. (Reuter.) A német és az angol követek ma átnyújtották megbízó levelüket.

A felgyógyult porosz herceg.

Kairo, március 30. Vilmos német trónörökös Assuanból ismét Luxorba érkezett és este Eitel Frigyes herceggel együtt visszautazott Kairóba. Mind a két herceg a legjobb egészségnek örvend.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, március 30. Az angol-osztrák bank közgyűlése jóváhagyta az 1902. évi mérleget és elhatározta, hogy a 3 315.929 koronát tévő tiszta nyereségből 200.000 koronát a tartalékalapoz csatorlanak, a többiből részvényenkint 14 koronát osztaléknál fizessenek és a megmaradót 249.901 koronát új számlára vigyék át.

Bécs, március 30. A képviselőház holnapai ülésén törvényjavaslatot fog benyújtani a sertesvész ellen való védekezés tárgyában. Ez a törvény az ezidő szerint érvényben levő 1899. május 2-iki és 1900. szeptember 15-iki császári rendeletek helyébe fog lépni, mert ezek a rendeletek az azóta szerzett tapasztalatok szerint úgy állategészségügy-rendészeti, mint közegészségügy-rendészeti szempontból módosításra szorulnak.

New-York, március 30. (Törvényhatóság.) (Zárlat.)
Gyapot: New-Yorkban hejyben 9 90 (10.05). Márciusra — (9.81). Juniusra 9.63 (9.66). New-Orleansban helyben 9.4 (9.1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.35 (8.35). Stand white Philadelphianban 8.30 (8.30). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — Zsír: Western steam 10.40 (10.45). Rone és Brothers 10.55 (10.55). — Tengeri irányzata szilárd. — Márciusra 64. — (67. —). — Májusra 51.1/4 (50.1/4). — Juliusra 49.1/2 (49.1/2). — Buza irányzata szilárd. — Píros ősz hejyben 79 1/4 (79.1/4). — Márc. -ra 81.1/4 (80. —). — Májusra 77.1/4 (77.1/2). — Juliusra 75.1/4 (75. —). — Szept. -re 73 1/2 (73.1/2). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/4 (1.1/4). — Kávé: lair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Márciusra 0. — (4.05). Juniusra 4.25 (4.20). — Liszt: Spring Wheat clears 3 — 3.10 (3. — 3.10). Cukor: 2.1/2 (2.1/2). On: 28.25 — 29.74 (28. — 29.50). — Béz: 14.75 — 15. — (14.75 — 15. —). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 30. (Törvényhatóság.) (Zárlat.)
Buza irányzata szilárd. — Máj. -ra 73.1/4 (72.1/2). — Juliusra 69.1/4 (69.1/2). — Tengeri irányzata szilárd. — Márc. -ra 42.1/2 (42. —). — Zsír: Márc. -ra — (—). — (Máj. -ra 10.07 (10.07)). — Szalonna short clear 19.43 (19.43) — Sertesvész: Májusra 18.12 (18.05). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK**Dankó-nóták.**

Ha a réten lány volna mind a virág . . .

Ha a réten lány volna mind a virág:
Legényekre akkor lenne jó virág:
En akkor se tekintenek csak egyre,
Csak tégedet tűnélek a szívemre.

Ha minden lány madár volna az erdőn:
Akkor is csak te lennél a szeretőm.
Kalitkának kiteném a szívemet,
Nem fogna meg senki mást, csak tégedet.

Irok, irok egy aranyos levelet . . .

Irok, irok egy aranyos levelet,
Beleírom a szívemet, lelkemet.
Galambomnak elküldöm egy galambtól,
Még mikor a szép hajnali harang szól.

Ha nem szeretsz, kedves rózsám, engemet:
Tépd el akkor az aranyos levelet.
Vigye a szél, hegyen-völgyön fújja el,
Ablakomba sírva-ríva hozza el.

Habra hab siet, hervad a liget . . .

Habra hab siet, hervad a liget,
Nyílik a sir —
Egy bús harangszótt hallok örökké,
Ugy sir, ugy sir!
Isten veled már, szép ifjúságom,
Arany korom!
Pusztá szívemet hulló rózsáddal
Betakarom,

Ciprusok közé a tometóbe
Ki-kijárok,
Kalapom mellé tűzők egy-két szál
S.rvirágot.
Ki tudja, kinek álma mosolyog
Bokrétaban?
De tudom azt, hogy boldogtalanabb
Nem volt nálam.

Hol vagy, szép tavasz, tarka pillangó,
Vig pacsirta?
Merre szállatok? Hova tűntetek?
Sírba . . . sírba . . .
Hervad a virág, száll az ifjúság,
Nyílik a sir —
Egy bús harangszótt hallok örökké,
Ugy sir, ugy sir!

De szeretném bánatomat elsírni . . .

De szeretném bánatomat elsírni!
De szeretném az égőltóra felírni!
Ha elsírnam: tenger lenne,
Földréné a hegyeket,
Ha felírnam: felhő lenne,
Beborítaná az eget.

Az én szívem egy fekete koporsó,
Halva fekszik reményem, az utolsó.
Ami csak szép a világon,
El van zárva előlem —
En istenem, mondj meg nekem:
Ugyan mi lesz belőlem?

Pósa Lajos.

† **Véráldozatok a perzsáknál.** Rémes véráldozatokkal ünneplik meg minden évben a perzsa fanatikuskok Mohamed Husszeinnek, a próféta unokájának emlékét. Az ünnepség tíz napig tart. Az első kilenc napon különféle kínzásoknak vetik alá magukat, bőjtölnek, hajukat lenyírják, hogy így előkészítsék magukat a nagy ünnepi szertartásra, a véráldozatra. A tizedik nap reggelén hatalmas tömegben gyűlekezni a nép a főváros utcaiban s folytonosan valami szomorú, egyhangú gyászdalt daolnak, amelybe időnként tájédalmas felkiáltásokat vegylenek. A menet élén egy fiatal, feherruhába öltözött gyermek lovagol arannyal és bársonnyal gazdagon díszített aratus ménen. Egész nap az utcákon hullámanak tel s alá, míg csak a nap le nem száll a várost övező hegyek mögött. Ekkor telvonulnak a legmagasabb csúcokra s ott három körben helyezkednek el. A külső kört a katonaság képezi, akiknek feladata a fanatizmusában megvadult tömeget megfékezni, nehogy torrongásra ragadtassa magát. A második kört a gazdag és tekintélyes rajongók képezik, míg a harmadik, a beisó, körben a legfanatikusabb fogainak helyet. A kör közepén örömtűzek égnak. Az emberek összefogódzkodva, adott jelre arora borulnak s ismét azokat a fájdalmas dalokat kezdik énekelni. Az emberek késükkel felvágják testüket s vérik ömlése közben hálaadó imákat dalolnak. Ekkor megjelenik a feherruhába öltözött gyermek és ő is felmetszvéen ereit, addig engedti tolyni, míg csak fehér ruháát vörösrre nem festi. Ezzel véget ér az ünnepség, amit évről-évre meg szoktak ismételni.

+ A zöld napugár. A tengeren utazók nap-
keletkor és napnyugtakor néha sajátos jelenséget
vesznek észre, amely abban nyilvánul, hogy a nap-
nak valamely része 1/4—1 másodpercig zöld fényben
ragyog. Ezt a jelenséget a következők írják le.
Derült időben, átlátszó levegő és élesszemű meg-
figyelőt tételezve föl, a szemhatárnak azon a pontján,
ahol a nap reggel fölkel, rúddal a nap előtűnése
előtt, smaragdszínű zöld lángocskákat venni észre.
Hasonló és éppen annyira muló tüneményt tapasztal-
tani napnyugtakor is, mikor a nap pereme már
a szemhatár alá merült. A tünemény, az ugyne-
vezett *zöld sugár* a trópusokon és a trópusi
vidékeken jóval gyakoribb, mint a mérsékelt ég-
vonalnál, ahol a levegő nem eléggé tiszta és nem mindig
kellően átlátszó. A jelenséget rendszeren abból az is-
meretes tényből magyarázzák, hogy a légköri sugár-
törés a szemhatár fölött levő csillagokat látszólag fél-
fokkal feljebb emeli, minek következtében fölkelésük
több perccel korábban, lenyugvásuk pedig ugyanannyi-
val később. Minthogy a leáldozó nap sugarait a le-
vegő megtöri, ettől gyenge lényesszóródás is keletke-
zik. Ha egyszer a napnak vörös és sárga lénye el-
tűnt már, a napperem zöld és kék lénye világít meg.
Valóban több megfigyelő tanuskodik arról, hogy a
leáldozó nap *zöld sugara* végre kének látszott.

+ Szalmamellény. Egy Párisban élő porosz
kosztimrajzolótól eredt az ezme, hogy férfiak és
hölgyek részére szalmaszövetből színes mellényeket
készítsenek. Szalmaselyemnek nevezi a fitalálója ezt
a legújabb szövetet, amely különös, de amellét igen
tetszetős és nem csoda, hogy a franciák változatos-
ságrért rajongó fővárosában hamarosan fölkapják és
ma már talán nincsen Párisban egyetlen dandy sem,
akinek ne volna ilyen mellénye. Nemesak a férfiaknak
vált ez kedveno ruhadarabjává, hanem a höl-
gyek is erősen viselik mint „boát” és derék-
betétet. A szövet maga olyan, mint valami vastag
fonálból szőtt selyem, amelynek szövése koc-
kás mintát mutat. A lénye és egész kinézése
annyira hasonlít a selyemhez, hogy nemesak mesz-
szirol lehet annak nézni, hanem csak úgy látja az
ember, hogy más anyag, ha figyelmesebben megvizs-
gálja. Különösen légszivárgótlásnál vagy villamos-
lénynél bámulatosan hasonlít azokhoz a remekszép
ódon selyemszövetekhez, amelyeket hajdanában csak
királyi köntösökhöz, csupán fejedelmek használatára
készítettek. Nem utolsó előnye ennek a szövetnek az,
hogy az ember egészen összegyurhatja, lapithatja,
gomyagba gyömszőlheti, mint valami ócska ron-
gyot, anélkül, hogy rajta a gyűrődésnek csak a leg-
kisebb nyoma is maradna. Tehát praktikus ruhaszövet
is, de azért — amint már mondtuk — nem igen vál-
hatik egyhamar közönséges, mert az ára nem mind-
enkinek enged meg az ilyen mellény vagy bolero
viselését.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

W. E. F. Két engedélyt nem kaphat. Italmérsi en-
gedélyt annak ha az üzletvezetőt megnevezi. — **F. S.**
Nem lehet tudni az idejét. — **M. J. 1.** A Koburg-
családból származik, honvédelőhadnagy volt. 2. **Cho-
rin Ferenc Kornél** Zsigmond, Sváb Károly, Bródy
Zsigmond. — **D. Ö.** Törvényhatósági és községi szá-
bályrendelettel van rendezve. A kereskedelmi és ipar-
kamara döntése alá kell bocsátani, vajjon a hetivásáron
van-e az illeték joga a kirakodásra. Mindenesetre III.
osztálykereseti adóra köteles. — **F. E. Horát.** Azt jelenti
— a ló. — **G. M. Brass.** Vajszkai s bogyáni Gromon
Dezso, valóságos belső titkos tanácsos, ország- képviselő,
honvédelmi minisztériumi államtitkár. — **Egy
attiszt.** Vélemény helyes mégsem volna célszerű
polémiaival megbontani a dolgok most lejövő rend-
jét. — **Sz. K. (Háassági ajánlat.)** Nem érdektelen a
dolog, de ebben a feldolgozásban nem üti meg a kö-
zhatalomság mértékét. — **Dr. F. B. 1.** A képviselőház
orvos-tajagi: Dr. Hadzsy János (szabadalvivipárti),
dr. Farkas Balázs (függetlenség), dr. Pavlovits Lyu-
bomir (nemzetiség). 2. **Bokányi Dezso** keresztény
születésű. — **23790.** A Magyar Kivitel és Csomag-
szállítási Részvénytársaság hirlapozatlása (V., Mergle-
utca 11.) révén minden magyar és külföldi lapot meg-
szerezhet. Az árszabát kívánatra megküldi a nevezett
társaság. — **Dr. Cs. V. Budapest.** Legkönynyebben a
Nemzeti Múzeum hirlapozatában juthat hozzá a
számokhoz. Nekünk ninosenek meg. — **U. Gy.** Bár-
mely fővárosi gimnázium igazgatója megmonja, mi-
helyt végleges döntést történt. — **W. A. Borgopund.**
Lehetetlen, hogy háromszor irt volna. A valószínűs-
ség-sámítás szerint legalább egyszer csak meg kellett
volna kapunk a levelet, amelynek a színet se lát-
tuk. Méltóztassék megismételni a kérdését.

Sorsjegyek.

J. S. Görgény-Szt.-Invre. 4839—32. számú Józsviv-
sorsjegy 4 koronát nyert.
K. J. Beska. 4033—19. számú Józsviv sorsjegy
4 koronát nyert.
H. G. Orosháza. Kölosönért forduljon Szalai és
Társaság bankházhoz, külsős kiszolgálásban részesül.
V. B. Bécs. 2644—19. számú Nyereménysors-
jegy 150 koronát nyert.
D. L. Bodajk. — **F. D. Budapest.** — **Sz. A. Török-
Bece.** — **K. A. Rimaszombat.** — **Gy. E. Budapest.**
— **M. S. Ercsi.** — **Nagybárodai Olvasókör.** — **Dänemark.**
— **Pöstyén.** **W. E. Budapest.** — **H. J. Sárosd.** — **A. L.
Pula.** — **W. H. Fume.** — **N. O. Kálozd.** — **J. K.
Petrosény.** — **F. L. Duna-Vecse.** — **E. E. Nagy-Károly.**
Sorsjegyeik nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG

Ipár és kereskedelem.

**Az Adria m. kir. Tengerhajózási Részvénytár-
saság** ma délután tartotta a rendes évi közgyűlését
lovag Lederer Sándor elnöki tagsága folytán **Burchard-
Bélaváry** Konrád főrendiházi tag, társulati alelnök
vezetése mellett. A kormány képviselőjében **Gyöngyösi**

János miniszteri tanácsos, az **Adria** miniszteri biztosa
jelent jelen. A közgyűlés elé terjesztett évi jelentés szer-
int az 1902. üzletév — amelynek az eredményeiben
már a fölmetelt alaptőke részesedik — 1 663.370 korona
43 filler tiszta nyereséggel záródik. A jelentés kiemeli,
hogy azok a várakozások, amelyek az alaptőke
föllemelésének és a hajóraj megnagyobbításának
a jövedelmezőségéhez fűztek, már a lefolyt üz-
letévben is megvalósultak. Ez a kedvező eredmé-
ny nem csekély mértékben köszönhető annak,
hogy a vállalat jelentékenyen nagyobb vitel-
képességű új hajókkal rendelkezik, amilyenek Széll
Kálmán, Baró Fejérváry, Arad stb., amelyeknek üz-
leti eredményei nagyon előnyösen alakultak, továbbá
annak, hogy az általános költségek összege az előző
évhez képest alig emelkedett, pedig ezek a költsé-
gek az eddigi 68.000 tonna rakó-terület helyett most
már mintegy 102.000 tonna rakó-területre oszlanak meg,
s végül annak köszönhető, hogy a régi hajók érté-
két, céltudatosan, a kitűzött határidőnél előbb leirták,
mintegy 2000 font sterling erejű s ezzel elérték azt,
hogy az üzleti jövedelmeket a jelenlegi hajóraj mellett
sem kell lényegesen nagyobb összeggel igénybe venni,
mint eddig. A viszonyokat tekintve, jogosultnak mon-
dható az a meggyőződés, hogy a részvények jelenlegi
kedvező jövedelmezősége az új szerződés nagyobb
terhei mellett is fönnttartható lesz, annál is inkább,
mert kilátás van rá, hogy a közszén-árak kedvezőben
fognak alakulni. A hajóraj megnagyobbításánál az
Adria oly magas színvonalra jutott, hogy a *hazai
kereskedelmek a tengerhajózási tekintetben támasztott
összes igényét kielégítheti* és konszolidált üzleti vi-
szonyaival lehetővé vált az, hogy számos közgazdasá-
gi érdeknek, még saját anyagi érdekei határhoz
helyezésével is, támogatást nyújthatott. A lefolyt üz-
letév összforgalma 895.028 tonna volt, az előző évi
700.045 tonnával szemben, ami körülbelül 28 százalé-
k emelkedést jelent. A behozatal ugyan csökkent
1746 tonnával, de a kivitel 51.400 tonnával, vagyis
mintegy 21 százalékkal emelkedett, a közbeeső kikötő-
k forgalma pedig 145.329 tonna emelkedést mutat,
vagyis körülbeül 36-6 százalékot. Az új szerződésben
előirt nyolc új gőzös közül még hátralevő három új
gőzös, a „Szeged”, „Baró Fejérváry” és a „Duna”
szolgátba léptek és kitűnően beváltak. Az elsilyedt
„Buda” helyébe a társaság 800 tonnával nagyobb vi-
telképességű új hajót rendelt, amely ebben az évben
már forgatumba lesz állítatva. Az igazgatóság javas-
olja, hogy az alapszabály szerinti jutalékok levonása után
a *szévényeket egyenként 30 koronával* váltásák be. A biz-
tosítási-tartalék alap, az idei javadalommal, 2.550.000
koronára emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomá-
sá velle s a fölmetést minden irányban megadta. A
teljesség-bizottságba beválasztották **Teleki Domokos**
grótot, **hevesi Bács Lajost**, **budai Goldberger Gyulát**,
Kilényi Bélát és **baranyavári Ullmann Emilt**. A szöve-
nyeket április hónap elsejétől kezdve, a társulati fűmei
pénztáránál és Budapestén a Pesti Magyar Banknál,
Bécsben a Wiener Bankvereinál váltják be.

**A fővárosi kereskedők betegsegélyző-pénz-
tára** tegnap tartotta maróthi **Fürst** László alelnök el-
nöklésével rendes évi közgyűlését. Az előterjesztett
igazgatósági jelentés a pénztár 10 évi fennállásának
képét vizsgálja és számadatokkal igazolja, hogy műkö-
désében mindenkor a kereskedelmi alkalmazottak
egészségi viszonyainak javítására törekedett és e te-
kinetben igen szép sikereket ért el. Tappenzekre
83,941 korona, kórházi ápolásra 27,170 korona, gyógy-
szerekre és segédeszközökre 118,915 korona, orvosi

**REGÉNY
AZ ÚJ MAGDOLNA**

— REGÉNY —

Írta: **WILKIE COLLINS**

(55)

— De várjon! — kiáltott az elsőt komorna
után, amikor meglátta az asztalon Mercyhez irt
levelet. — Küldje ide miss Roseberry komorná-
ját, valamint át kell neki adnom.

Aztán egypárszor fel és alá járkált a folyo-
són, majd elfáradva, visszatért szobájába. Mind a
két cseléd egyszerre jelent meg. Az egyiket, aki
Horace eljövételét jelentte, a lady azonnalebocsá-
totta; a másiknak átadta Mercyhez irt levelét
kézbesítés végett, és a komorna néhány perc
mulva visszatért azzal a hírrrel, hogy üresen ta-
lálta a szobát.

— Nem is tudja, merre lehet Roseberry?
— Nem, mylady.

Lady Janet gondolkodott. Ha Horace most
mindjárt megjelenik nála, akkor sikerült neki a
Mercyvel való találkozást megakadályoznia; ha
pedig Horace sokáig várat magára, úgy elhatá-
rozta, hogy maga keresi föl Mercyt, aki alkal-
masint a földszinten valamelyik szobában tar-
tozkodik.

— Mit csinált a levéllel? — kérdé lady
Janet.

— Letettem a miss szobájában az asztalra.
— Helyes. Maradjon a közelben, hogy meg-
hallja a csemetét, ha szükségem lesz magára.

A másik pillanatban lady Janet nem tü-
relmetlenkedett többé. Férfiké kopogtatott az
ajtón és Horace sietve belépett a szobába.

— Mit kíván tőlem? — kérdé kissé ked-
vellenül.

— Üljön le Horace, mindjárt meg fogja tudni.
Horace a felszólítást mellőzve megmozgta:

— Bocsásson meg, ha megvallom, hogy nagy-
nyon sietős dolgom van.

— Micsoda sietős dolga van?

— Okaim vannak rá, hogy mihielyt lehetsé-
ges, beszéljek Grace-szal.

— De nekem meg okaim vannak rá, — vá-
laszolt lady Janet, — hogy e beszélgetést meggátol-
jam, mindaddig, míg én nem beszéltem önnel.

Okaim nagyon komoly természetűek.

Horace meghökken.

— Komoly természetűek? — ismétlé. Ez
meglep.

— Még jobban meg fog lepődni, csak en-
gedjen megkezdennem.

E szavaknál mindkettőjük tekintete találko-
zott. Horace az igazgatóságnak oly fokát vette
észre lady Janeten, amintőt még sohasem észlelt
rajta. Vonásai komor, bizalmatlankodó kifejezést
öltöttek, amikor most lelt egy székre.

(Vége a második kötetnek.)

HARMADIK KÖTET,

Mablethorpe-House.

(Folytatás.)

Tizenkilencedik fejezet,

Lady Janet levele.

Most hagyjuk el lady Janet-t és Horace
Holmeroft-t és térjünk vissza a könyvtárszobába
Julianhoz és Mercyhez.

Aggodalmas várakozásban mult el az idő és
Julian Graynak is, Mercy Merricknek is szinte
hosszunak tetszett, amióta Grace Roseberryvel a
kocsi elrobogott. Percek multak és Horace vég-
zetleges léptei még most sem hallatszottak az
elcésárnak márványkövezetén. Nem beszéltek
össze s mégis egyik sem akarta érinteni azt a
tárgyat, amely most mindkettőjükre vonatkozott.

Mialatt Mercy gondolatai lady Janet szobája
felé irányultak és hiába írvakoztak kitalálni

az ott lefolyó beszélgetést, mindketten külön-
féle közönyös dolgokról iparkodtak beszélgetni;
— de valahányszor belefogtak, mindannyiszor
ujra megakadt beszélgetésük. Ujra egy hosszu,
az utolsó szünet állt be, amelyet megint megszak-
ított valami. Az előcsarnokból nyíló ajtót valaki
kivülről halkán kinyitotta.

Horace volt-e? Nem, most sem az volt. Mercy
komornája lépett be és megállt az ajtóban.

— A lady üdvözlétét küldi ezzel a levéllel
és kéri, olvassa el azonnal.

E szavaknál a leány elővette a második
levelet, amelyet lady Janet Mercynek irt és amely
egy gombostűvel megerősített papírszalaggal volt
lekötte. Mercy levelette a levélről a szalagot és a
belső felén néhány sort talált, amelyet Lady
Janet a legnagyobb sietségben ceruzával irt. Így
hangzottak:

— Egy pillanatot se vesztessen el és
olvassa el tüstént leveletem. És jegyezze meg, ha
H. eljön önhöz, viselkedjék bátran előtte; ne
mondjon meg neki semmit sem.

Amaz intó szavak után, amelyeket Julian
mondott neki, Mercy egy pillanatig sem volt két-
ségben e furcsa közlemény értelme felől. A
helyett, hogy azonnal felbontotta volna a levelet,
visszahívta a már távozó komornát. Őt is meg-
szállította az a gyanakodó eljárás, amelylyel Julian
a házban történteck, még a legjelentéktelenebbe-
ket is, figyelte.

— Várjon! — szolt a komornának. — Nem
értem, mi történik odafent; valamit kérdeznem
kell öntől.

A komorna visszatért, de csak némi ellen-
szegülés után.

— Hogyan tudta meg, hogy én itt vagyok?
— kutatta Mercy.

— A lady az elébb ezzel a levéllel az ön
szobájába küldött, miss. Ön nem volt ott, tehát
letettem az asztalra.

— Ezt értem. De hogy jutott észébe idehozni
ezt a levelet?

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1903. március hó 31-én.

Stoll Gizella k. a. vendégfelléptével.

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerzte Mascagni P. Szövegét írták Targioni-Tozzetti és Menasci. Fordította Radó Antal.

Személyek:
Santuzza Stoll Alfo Várady
Lola Payer Lucia Valent V.
Turiddu Prevost

Utána:

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo. Fordította Radó Antal.

Személyek:
Nedda Stoll Silvio Takáts
Canio Prevost 1. pór Ney B.
Tonio Dalnoki 2. pór Juhász
Beppo Gábor

Rococo.

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. március hó 31-én.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Írta Maeterlinck Maurice. Fordította Ábrányi Emi.

Személyek:
Guido Mihályfi Borso Körösmezői
Marco Gál Torello Mészáros
Monna Vanna Márkus Biztos Gyenes
Prinzivalle Berégi Veddi Hetényi

Kedzete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. március hó 31-én.

Mici hercegnő.

Bonhózat 5 felvonásban. Írta Feydeau Georges. Fordította Heltai Jenő.

Személyek:
Szergiusz Tanay Arnold Góh
Pecsenyev Hegedűs Mocsapov Balassa
Chandel Tapolczai Chopinet Bárdi
Szoviczin Fenyvesy Kirschbaum Gyözy
Igazgató Szerényi A hercegnő Varsányi
Chauvei Vendrey Sabine Nógrádi

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. március hó 31-én.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J. Személyek:

A királynő Balázs Tancmester Ujvári
György, fia Fedák Sári Tom bátya Szerdahelyi
Viktória Harmath Annie, lány Ladványi
Lancaster Pázmán Plumppuding Nyárai
Pompouins KovácsM. Gipsz Szabó
Hopmester Solymsói Pickvick Parányi

Kedzete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. március hó 31-én.

Bésmancipáció.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta Szigeti József. Zenéjét szerzte Serly Lajos.

Személyek:
Bátori Mihály Szilágyi Keilinger Székely
Gerőfi János Mátrai Verebes Deli
Flóra Palmay Csönka Girelli
Zarandáné Lubrincz Dengelégi Sziklainé
Arpád Ráthonyi Lidi Tomesányi
Kaczer Tausás Faragó Horiska Kornai

Kedzete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. március hó 31-én.

Egyiptom.

Írta Ráth István.

Kedzete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagyemlék-utca 17.

Mé és mindnap

INDRA

Línke Pál nagy kiállítás operettje

Marios kóremlékével, továbbá teljesen melléve.

Monna Vanna paródia

a Tarka Szinpadon és a kiállítás

varjúté-műsor.

Az előadás 8 óraker kezdődik.

Nappali pénztár d. e. 10-1 és d. u. 3-6-ig.

A díjkeretben reggel 6 óráig Vörös Elek előnyzenekara hangversenyec.

Ideal

Írógép azonnal és állandóan látható írással. Bekapcsolható táblulattal rovatoló munkához, költészetekhez, számítás irásához.

Legnagyobb áttűző képesség! Teljesen acéلبól, drótkapcsolatok és spirálrugók.

Számológépek! Prospektusok, leírásokat küldés a gépeket díjlanlan bemutatni a vezérkönyvtárhoz.

SCOTT H. & DONNATH Budapest, VII., Erzsébet-körút 1.

Raktáraink tulhalmozottsága miatt

20% engedmény

Butor

A legfinomabb izléssel kidolgozott szalon-, étterem-, háló-, loány- és őr-szoba-bereendezések bámulatos nagy választékban raktárunkban írásbeli jótállás mellett eladásra készen állanak. Vidéki megbízások biztosítva eszközöltetnek.

SZABÓ FERENC ÉS TÁRSA

Budapest, Kerepesi-út 12. sz. (Sip-utca sarkán.)

Mirtus-Créme

törv. védve, az angol kiállításán nagy aranyéremmel kitüntetve, szeplő, majfolt, bőrhámítás, pörsevés, miltszer ellen, bőrlinomitó, szépitő, a ráncokat elsimítja. Kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. (Hozzá Mirtus-puder 1 korona). Mirtus-fehérítő barna bőr és arc ellen a legbiztosabb szer ára 4 korona.

Apostol gyógyszerár, Budapest, József-körút 64.

A 11560. számú

„Újtások váltakozó áramu asynchron motorokon“

című, 1897. aug. 5-ről kelt magyar szabadalomra vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szűves ajánlatok „W. V. 1876“ alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I., Seilerstätte 2. keretnek.

Nagy Magyarország

A magyar történet jövő százada!

Írta HOITSY PÁL

Ára 1 kor. 60 fillér.

A magyar imperializmus tudományos kifejtése.

Szemadatok történet-bülszéleleti, politikai tanulmány.

FŐBB FEJEZETEI:

Magyarország régi lakóinak története és a történetből levezethető igazságok. Az előföld történeti tények okai. A megállapított okok hatásai a jövőben. A hódítás kényszerre. A hódító politika akadályai és feltételei. Milyen segíthető elő a természetes fejlődés.

LAPSZEMLE:

Lehetetlen egyszerűbb, kecsesebben, higgadtabban, szavakhoz nagy igazság, nagy forrási dolgokról beszélni. — Hálaak vagyunk Hoitsy Pálnak a könyvéért, mert rendkívül meggyőző, munkánkra meged, megacéloz bennünket.

Budapesti Hírlap.

Vajha olvasnánk el sokan, nagyon sokan ezt az érdekes, okos, felkeltő, bájos könyvet. És szívjuk magunkba azt a realitást, amelyet ez a tudós elme egy sok ezeréves mult szemléletéből kiváltott. Szeretettel és hódolattal üdvözlünk a könyv szerzőjét. Budapesti Napló.

Hoitsy könyve a magyar faj érdekveire számára az irány megjelölése, tartalommal való ellátása — jövőendő időkre. Magyarság.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben. Kiadta

Lampel R. (Wodianer F. és Fiehl) es. és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, Andrássy-út 21.

Fiu-ulster... 18 K
Matróz-öltöny... 12 K
Regatta-kabát... 11 K

minden tisztagyapju, Rothberger Jakab es. és kir. udv. szállítónál, Budapest, Váci-utca 6. Meg nem felelőkért a pénzt visszaadom.

Amerikából óriás-bab (Faba gigastenka.)

Ezen kiválon édeskes bővány 6 méter magára nő, 1 méter hosszú hurokjai vannak és minden kertnek díszre válik. — Zölden is ehető.

Óriás salátája

1 méter átmérőjű nő és 2 kg. nehéz. Legjobb asztali salátája. Bármely elik ára ültetéshez való adagoként 1 korona. (Jevőhözregezésben is.)

Róth Albertnél, Kőbánya, Jászberényi-út 12.

BEÓTHY ZSOLT.

A

Magyar Irodalom

Kis Tükre.

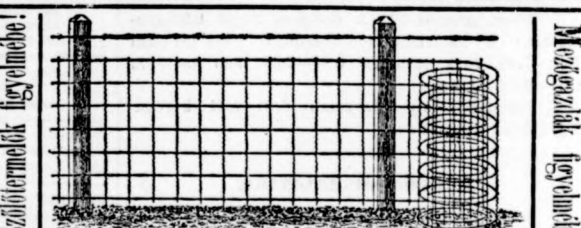
SZELLEMI ÉLETÜNK FEJLŐDÉSÉNEK ÁTTEKINTÉSE.

Ára díszes vászonkötésben 4 korona.

Második bővített kiadás.

KAPHATÓ AZ ATHENAEUM R-TÁRSULATNÁL ÉS MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSben.

Bámulatosan olcsó kerítések!

HAIDEKÉR SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48. szám.

Vánja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát,

mint a legelőszzerűbb és legelősebb kerítési anyagot,

mely előnyeinél fogva föltűnül minden eddigi alkalmazott sodronykerítés. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei:

Olcsóság: 1 méter magasságú tekercsekben a következő árakon kapható:

Horgonyozott vassodrony (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:

Sodronyvasagság: 1'2 1'4 1'6 1'8 2'00 milliméter
Ar méterenkint: 40 45 55 60 65 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter hosszúságú lyukbősséggel:

Sodronyvasagság: 1'2 1'4 1'6 1'8 2'00 milliméter
Ar méterenkint: 50 60 70 80 85 fillér.

Célszerűség: A fonat előadású sűrű levő, még apró baromfi áthatolását is megakadályozza; felül és alsó szélén pedig tüskék, tehát az átmászat megakadályozza. A fonat csatára, szálal — mint vékony sodronyfonatok — a kerítés hosszirányában futnak, míl által nagy az ellenálló képesség; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálak összecsalása tehát ki van zárva.

Könnyű kerítés: Kézzel meghajrva, egyszerűen a fűdökhöz szegve, a horgonyozott kerítés teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét lezárható és más helyen ismét fölreáltható. A fonat összecsalódása ki van zárva — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása föltűnő megakadályozza. — A fűskész sodrony árát méterenkint 2 fillér.

Számos elismerés-levél áll rendelkezésre. Továbbá gyárt és szállít: kőműveses gép- és kőal-sodronyfonatokat mindenféle eszközökön, vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból. Föld- és kavicserőstakat, rostákat, horgonyzókat, cséplőgépekbe való gabonaszűrőket, hengereket stb.

Arjegyék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Kitűnő balatonmelléki asztali bort

Szimon István V. V. ci-körút 12.

V. V. ci-körút 60. és V. V. Teréz-körút 35.

1 liter vételénél 45 krajcar. — 10 liter vételénél 4 forint. Az üvegek 10 krajcarjával szállításra és ugyanazon áron vételére viszik. Kiszállításra tiszta minőségű keze-zéget vállalok.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vi. színház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Nines előadás	A nők barátja	Mici hercegnő	Bob herceg	A bajusz
Csütörtök	Lohengrin	Lady Windermere legyezője	Mici hercegnő	Bob herceg	Ángemancipáció
Péntek	Nines előadás	A regényesek	Mici hercegnő	Bob herceg	A szobaleány
Szombat	Don Juan	A regényesek	Mici hercegnő	Bob herceg	A szobaleány
d. n. Vasárnap este		A vasgyáros	Kéz kezét mos		A bajusz
	Észak csillaga	A regényesek	Mici hercegnő	Bob herceg	A szobaleány

The english clothing company

"Invincible" (Elérhetetlen)

egy különleges és legújabb felöltő, a mely azáltal válik cserizővé, hogy kívülről lehet az alsó zsebébe nyulni.

Az invincible felöltő csakis nálunk kapható minden szín és kivételben 10., 12., 14 forinttól feljebb a legfinomabb kivitelű. Mérték után készílték felöltőt vagy öltönőt már 25 forinttól kezdve, kész öltöny 10 frt-tól feljebb.

KOCH Testvérek

férfi-, nő- és gyermekruhák minden alkalomra IV. Károly-körút 26. földsz. I. és II. em.

Szabott árak!

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP... PAP... PAP...

Table listing various items and their prices, including '1 szebbétehető vasgép 8 db', '1 szék', '1 szék', etc.

GICHNER JANOS paplan-, matrac- és kárpitosruha gyáros, szőnyeg-, függöny-, vebátor stb. nagy raktára Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

FERFIK ÉS NŐKNEK egmakacsabó helyre... „Sanid labdaesok”

„Magyar Király” gyógyszer-tár Budapest, V., Marokkói-utca 3/a sz. (Erzsébet ter. sarok).

MELOCCO PÉTER cementárugyár és betonépítkezési vállalat

Budapest, VI., Dévai-u. 21. Fióktelepek: DEBRECEN, GYŐR, TEMESVÁR.

Ajánlja: saját gyártmányu, igen szép velencei és szabad. római márványozsalkapjait, karmantys, péppel gyártott szb. betoncsöveit, műköveit, üregezett cement- és fasz-válássalait s egyéb a cement-szakmába vágó gyártmányait.

Költésigvetések, árjegyzékek, tervek ingyen és bérmentve.

A MAGYAR ORSZÁGGYÜLÉSI TÖRVÉNYEK Teljes gyűjté-ménye

8-adrét és 16-adrétű alakban, fűzve és díszkötésben, nemzetiszínű vagy márványozott vázsáttal és jelvényekkel követhető árak mellett kapható:

Table with columns for 'fűzve', 'kötve', 'fűzve', 'kötve' and rows of numbers representing different volumes or editions.

Minden kötet külön is kapható.

Ha a törvénykönyv egy teljes kiadása egyszerre rendeltek meg, csekély hárszertfűztesre a következő rendkívüli ár-előzárattal nyújtok: 8-r. fűzve 1836-1902. kor. 156.20 helyett 100

LAMPEL R. (WODIANER F. és FIAI) cs. és kir. udv. könyvkereskedésben BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 21.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegséggyógyilag megvizsgálva és jóváhagyva. Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegytilalma alatt áll. Ezen balsam belsőleg és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és melinek összes betegségeinél elterheletlen gyógyszernek bizonyult, megszűnti a katarrhust és köpetkivárat, a fájdalom károsnak eljött veszi, sőt még egyéb betegségeket is gyógyít.

Thierry A. gyógyszer. balsama és centifoliakenőcse. E két gyógyszerében feloldhatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régebb lesz, annál erősebb és hatásosabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában alkalmazható.

Salonkabát K 28.—, Salonmel-lény K 7.—, Salonnadrág K 11.— Rothberger Jakab cs. és kir. udv. szállítónál Budapest, Váci-utca 6.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; hügycsőfolyást, hólyaggyájt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfiert, idősöbeknél is electro Massage vagy Pszichoprop által. Onfer-tóztást és annak utóbjait: ideg- és hátgerinczbajt és minden női bajokat.

Budapesten, Kigyo-utca 5. Clotild-palota (I. emelet).

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszer.

5000 vég.

Tavaszi- és nyári szövet-ujdonság: Legjobb 120 cm. széles Serge és Crépe méterje... 45 kr.

Mosókélmé-ujdonság

még soha nem letezett dus választékban 7 csoportban, minden csoport egy kiűn könyvben. 1. könyv cretonok... 19 król kezdve

WEINER MÁTYÁS

Budapest, VI., Andrassy-ut 3. Minták ingyen és bérmentve. Rendelésnél kérem a kiűnt mintakönyv számát és a szövet minőségét megjelölni.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalattal alapján, melyeket a kórház hűgyszervi és bujokáros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI specialista nemi bajokban emertilt kórházi orvos

gyökerelesen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megsavarása nélkül mindennemű titkos betegséget

(hűgyszőfolyást, sebeket, syphilist és infertő-zéből támadt idogbajokat).

Megleő az eredmény FERFIKI GYEN-EGESGNEL (IMPOTENTIA) még öre-gobb egyéneknel is.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. sz. Felemlét; bejártat a lépsőnél. Külön vártermek

AZ ATHENAEUM r.t.

Kiadásában megjelent és úgy ott, mint minden könyvkereskedésben kapható:

Dura Máté: Szerelmesek könyve. Kéltémnyek, gondolatok, szerelmi nyelvek, levelelminták, kölcsönzötök, népdalok stb. kincsesháza. Díszes borítékba kötve ára 2 K.

Fenyvesi Adolf: A magyar gyorsírás tan-könyve. 5. kiad. Ára 1 K. 60 fill.

Gróf Festetics Andorné: A czélszerű háztartás és egy pár szó a cselédker-désről. Ára... 50 fillér.

Márki István: A sakkjáték tankönyve. Kezdek és haladók számára. 129 ábrával, felvázolásokkal. II. kiad. Vázonköt. Ára 4 K. 50 f.

A szépség művészete. Irta Szántalán, a szépség és egészség apollonára és békák Alkibi-szülteséges tudnivalóival. Ára díszes vázonkötésben 4 kor.

A szerelem szótára és kalauza. Szólamok, kifejezések, apollonára és békák Alkibi-szülteséges tudnivalóival. Ára díszes vázonkötésben 4 kor.

Szilágyi Aladár: A Gabelsberger-Markovits-fele Gyorsírás tankönyve. I. kötet különösen magántanulók számára. Ára 1 kor. 30 fillér.

Szomaházy István: Kártya Codex. Jókai Mór, Rakosi Jenő, Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferenc, Rakosi Viktor, Bródy Sándor és Ambrus Zoltán közreműködésével. Ára vázonkötésben... 2 korona 40 fillér.

Baranyai István: Ára 2 K. A konyhakészlet. 40 fillér.

Eisenmayer Sándor: Törvényeszkű állatorvos-tan. Állatorvosok és gazdák számára. Ára 2 K. 50 f.

Fónagy József: A vizsla idomítása. Beteg gyógyítása. Képekkel, II. kiad. Vázonkötésben. Ára 6 korona.

Grubiczy Géza: Tyukok és egyéb szárnya-sok felismerés, mesterséges kikötéséről. Ára 60 fillér.

Grubiczy Géza: A baromfitenyésztés. IV. kiad. Ábrával. Két estnos vázonkötésben. Ára 3 kor. 60 fillér.

Molnár István: A szőlőművelés és bor-szat készítménye. 192 ábrával. Budapest, VII. ker., Kereszt-út 54. és minden könyvkereskedésben.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegzet kell mellékelni.

A hirdésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Apró hirdéseket központi irodákban és eredeti nyomatban lehet megkérni a hirdetői irodákban lehet feladni.

Breuer nővérek... Deutch Miksa... Eckstein Bernát... Engelmann Mór...

Frank Pál... Fischer J. D. ... Goldberger A. V. ... Goldner József...

Goldsgruber Mór... Groszman Jácó... Haasenstein és Vogler... Jambrikovits...

Kernberg Rozália... Leopold Gyula... Mészáros Róza... Toldi Lajos...

Weitzenfeld Jakab... Schwab Előd... Tenczer Gyula... Weitzenfeld Jakab...

Edes Testvérem... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb... Miből lesz a legújabb...

Videki vendéglő... Zöldyemény egy... Zöldyemény egy... Zöldyemény egy...

Budakeszen ház... Dílofatacban 120... Dílofatacban 120... Dílofatacban 120...

Fodrászútel... A fővárosi legújabb... A fővárosi legújabb... A fővárosi legújabb...

Budafok... A Petőfi téren... A Petőfi téren... A Petőfi téren...

Rákosszentimre... A Zsolt-telepen... A Zsolt-telepen... A Zsolt-telepen...

Ház-Németvölgyben... A 1. kerületben... A 1. kerületben... A 1. kerületben...

Szatónfalva... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Győröcskény... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Szálló... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Hat polgári... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Helyek Hegyvidék... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Egy gyakorlott... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Zongorajátzó... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Angol-francia... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Külföldi ruhák... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Diszkert... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Dankó Pista... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Finom... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Uraságod... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Megérkezett... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Balassa-féle... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Intelligens... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Egy pékség... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Tavaszi... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Egy fodrász... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Külföldi lakás... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Fehérvári... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Váci-ut. II. em. 9... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

FRIEDL... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Veszek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Sérnyekítők... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Radványi L. Arjegyek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

KOCH-féle gyermek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

KOCH-féle... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Elegáns fénykép... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Meglátja... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Grünberger Armin Béla... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Cseléd... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Veszek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

FRIEDL... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Veszek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

FRIEDL... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Veszek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

FRIEDL... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Veszek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

FRIEDL... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Veszek... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

FRIEDL... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Ponnhintő... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Gummi... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Butorok... A fővárosban... A fővárosban... A fővárosban...

Nyomatott a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvételével Körögyeuten, Budapest, IX. Utó-ut. 20.